

Miljørapport

Miljøvurdering af Kommuneplan 2009

HØRSENS KOMMUNE

Horsens Kommune

Miljørapport

MILJØVURDERING AF KOMMUNEPLAN 2009

Marts 2009

Kolofon:

Redaktion: Teknik og Miljø, Byplan i samarbejde
med NIRAS-konsulenterne

Layout og tryk: Grafisk, Horsens Kommune

Foto: Horsens Kommune

Udsnit af Kort- og Matrikelstyrelsens kort er gengivet
med Kort- og Matrikelstyrelsens tilladelse. 1992/
KD.086.615

© Kort- og Matrikelstyrelsen

Indhold

Indledning	5
1.1 Rapportens opbygning	5
1.2 Miljøvurderingens lovgrundlag.....	5
1.3 Miljøvurderingens fem faser	5
1.4 Afgrænsning og detaljeringsgrad	6
1.5 Vurderingsmetode	6
1.6 Anbefalinger til afværgeforanstaltninger.....	6
Usikkerhed i materialet.....	6
Ikke-teknisk resumé.....	7
2.1 Baggrund og indhold	7
2.2 Afgrænsning	7
2.3 Overordnet landskabskarakter og byudvikling.....	7
2.4 Generelle betragtninger	8
2.5 Byudviklingsområder	8
2.6 Overvågning	8
Overordnet landskabskarakter	9
og byudviklingsstruktur	9
3.1 Naturgeografi.....	9
3.2 Kulturgeografi	10
3.3 Byudviklingsstruktur.....	10
3.4 Sårbarhed.....	11
Relevante miljøbeskyttelsesmål	13
Generelle betragtninger	15
Horsens By	17
6.1 Miljøstatus	18
6.2 0-alternativ	19
6.3. Miljøvurdering og anbefalinger	19
Brædstrupfingern.....	21
7.1 Miljøstatus	21
7.2 0-alternativ	24
7.3 Miljøvurdering og anbefalinger	25
Østbirkfingern	29

8.1 Miljøstatus	29
8.2 0-alternativ	31
8.3 Miljøvurdering og anbefalinger	31
Gedvedfingeren	33
9.1 Miljøstatus	34
9.2 0-alternativ	36
9.3 Miljøvurdering og anbefalinger	36
Hovedgårdfingeren	41
10.1 Miljøstatus	42
10.2 0-alternativ	43
10.3 Miljøvurdering og anbefalinger	43
Søvindfingeren	45
11.1 Miljøstatus.....	45
11.2 0-alternativ	47
11.3 Miljøvurdering og anbefalinger	48
Forslag til overvågning	49
Konklusion	50
13.1 Overordnet landskabskarakter og byudvikling.....	50
13.2 Generelle betragtninger.....	50
13.3 Byudviklingsområder	50
13.4 Overvågning	51
Referencer.....	51

Indledning

1.1 Rapportens opbygning

Miljørapporten er overordnet struktureret med udgangspunkt i Horsens Kommunes udviklingsstruktur, således at udviklingsstrukturens ”fingre” behandles som delområder.

Som udgangspunkt for vurderingen er kommunens overordnede landskabskarakter og overvejende sårbarhedselementer beskrevet indledningsvist. Det er relevant, da en væsentlig del af vurderingsarbejdet er at forholde sig til den foreslåede udviklingsstruktur, og hvordan de foreslåede områder til bolig- og erhvervsudvikling på lang sigt kan påvirke kommunens landskab.

Herefter er beskrevet de miljøbeskyttelsesmål, der er relevante for den efterfølgende vurdering. Relevante miljøbeskyttelsesmål er hentet fra ”statslige interesser i kommuneplanlægningen” samt relevant sektorlovgivning.

Inden for hvert delområde behandles de indholdsmæssige ændringer, der sker i kommuneplanen i forhold til det tidligere plangrundlag, og som er afgrænset i den forudgående scoping. Vurderingen beskrives med udgangspunkt i miljøstatus, 0-alternativet og relevante miljøbeskyttelsesmål. Resultatet af vurderingen er anbefalinger til den igangværende kommuneplanrevision samt anbefalinger til opmærksom-

hedspunkter i den planlægning og forvaltning, der er afledt af kommuneplanen.

Afslutningsvis gives forslag til, hvordan potentielle miljøkonsekvenser kan overvåges i fremtiden.

1.2 Miljøvurderingens lovgrundlag

Miljøvurderingen har hjemmel i Lov om miljøvurdering af planer og programmer, LBK nr. 1398 af 22/10 2007, der har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og bidrage til at integrere miljøhensyn ved udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer, som kan påvirke miljøet væsentligt.

Lovens § 3, stk. 1 stiller krav om, at visse planer og programmer, som tilvejebringes i medfør af lovgivning, skal miljøvurderes. Det gælder, når planen muliggør anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 3 og 4, når planen kan påvirke internationale naturbeskyttelsesinteresser, eller hvis planen på baggrund af en screening vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt. Ved planrevisioner er kun ændringer omfattet af miljøvurderingskravet. Det er planmyndigheden, der træffer afgørelse om, hvorvidt en plan er omfattet af § 3, jf. lovens § 4. Horsens

Kommune har afgjort, at der skal gennemføres en miljøvurdering af kommuneplanrevisionens ændringer i henhold til § 3, stk. 1.

Nærværende miljørapport er udarbejdet i overensstemmelse med lovens § 7, hvori der stilles krav til miljørapportens indhold og afgrænsning. Som en del heraf, har Horsens Kommune forud for miljørapportens udarbejdelse lavet en afgrænsning af miljøvurderingen gennem en scoping, der har været i høring hos berørte myndigheder, jf. § 7, stk. 4.

1.3 Miljøvurderingens fem faser

Når der er truffet afgørelse om, at der skal gennemføres miljøvurdering, indledes miljøvurderingsprocessen, der samlet set består af fem faser:

Første fase bruges til at fastlægge indholdet af miljøvurderingen (scoping) og høre berørte myndigheder for at afdække relevant viden i arbejdet med miljøvurderingen.

Anden fase består i selve miljøvurderingen og udarbejdelse af miljørapporten. Miljøvurderingen indeholder en beskrivelse og vurdering af planens sandsynlige indvirkning på de miljøparametre, der er afgrænset ved den forudgående

scoping. Bilag 1 til loven angiver minimumskravet til rapportens indhold. Kravet til kvalitet og omfang skal ses i lyset af, hvad der med rimelighed kan forlanges, og svarer til planens detaljeringsniveau.

Tredje fase er høringsfasen, hvor offentligheden og berørte parter får mulighed for at udtale sig om planforslaget og miljøvurderingen.

Fjerde fase består i planens endelige godkendelse eller vedtagelse, planmyndighedens sammenfattende redegørelse og dennes offentliggørelse sammen med offentliggørelsen af den vedtagne plan.

Femte fase er den opfølgende overvågning af planens miljømæssige konsekvenser i overensstemmelse med det overvågningsprogram, der fastlægges i forbindelse med den endelige vedtagelse af planen med udgangspunkt i miljøvurderingen.

1.4 Afgrænsning og detaljeringsgrad

Miljøvurderingen omfatter de ændringer, kommuneplanrevisionen medfører i forhold til det tidligere plangrundlag, som har betydning for fremtidige anlægstilladelser i kommunen. Den indledende scoping har således behandlet alle indholdsmæssige ændringer i den reviderede kommuneplans retningslinier samt rammer for byudvikling til bolig- og erhvervsformål. Scoping er lavet med udgangspunkt i det brede miljøbegreb, jf. lovens § 1 og bilag 1, punkt f, og angiver både forventede positive og negative effekter.

Scoping af kommuneplanens ændrede retningslinier indikerer, at effekterne af ændringer-

ne vil være neutrale eller positive. Scopingens resultater fremgår af (bilag X). Retningslinierne vil derfor ikke blive behandlet yderligere i miljøvurderingen. Loven tolkes således, at positive effekter kun er relevante at miljøvurdere i det tilfælde, hvor forskellige alternativer skal måles op mod hinanden, eller hvor ændringen også medfører negative påvirkninger, der skal vurderes og prioriteres i forhold til de positive effekter.

Scoping af kommuneplanens ændrede rammer for byudvikling til bolig- og erhvervsformål har afgrænset miljøvurderingen til hovedsageligt at behandle landskab, kulturhistorie og natur. Enkelte steder er der også betragtninger i forhold til spildevand/regnvandsafledning samt trafik/veje. Scopingens resultater fremgår af (bilag x). Emnerne behandles med udgangspunkt i Horsens Kommunes udviklingsstruktur.

De arealer, der med de foreslåede ændringer tages ud af kommuneplanen, er ikke medtaget i miljøvurderingen. Det er alle steder arealer, der i dag dyrkes landbrugsmæssigt og ændringen vil således ikke medføre ændringer i den nuværende anvendelse. Det er derfor ikke vurderet relevant at miljøvurdere.

Miljøvurderingen arbejder med en detaljeringsgrad, der er i overensstemmelse med kommuneplanens planlægningsniveau og detaljeringsgrad. Det vil sige, at vurderingen forholder sig til kommuneplanens rammer og overordnede udviklingsstruktur som ramme for fremtidig planlægning og udvikling.

1.5 Vurderingsmetode

Miljøvurderingen af de afgrænsede emner sker på baggrund af eksisterende, tilgængeligt materiale, herunder gældende plangrundlag, temaplaner, tilgængelig GIS og øvrigt tilgængeligt vidensgrundlag. Der er således ikke udarbejdet nye registreringer, analyser eller lignende i vurderingsarbejdet.

1.6 anbefalinger til afværgeforanstaltninger

Formålet med miljøvurderingen er at sikre, at planen ikke vil påvirke parametre i det brede miljøbegreb væsentligt. Ved behandlingen af de enkelte delområder i miljøvurderingen vil der derfor blive opstillet anbefalinger med henblik på at undgå, minimere og/eller kompensere for negative påvirkninger af miljøet. Anbefalingerne vil både være målrettet selve kommuneplanrevisionen samt den afledte planlægning og forvaltning.

Usikkerhed i materialet

Miljøvurderingens indhold, kvalitet og omfang skal ses i lyset af, hvad der med rimelighed kan forlanges ud fra den aktuelle viden og brug af gængse metoder samt ud fra planens detaljeringsniveau.

Ikke-teknisk resumé

2.1 Baggrund og indhold

Horsens Kommune har på baggrund af den vedtagne planstrategi i 2008 igangsat en kommuneplanrevision i 2009. Sideløbende med kommuneplanarbejdet gennemføres miljøvurdering af planrevisionen, så der i planforslaget tages hensyn til miljøforhold, der i miljøvurderingen er vurderet at kunne blive væsentligt påvirket af en given udvikling. Miljøvurderingen sker med udgangspunkt Lov om miljøvurdering af planer og programmer samt det brede miljøbegreb, der defineres i loven.

Miljørapporten er overordnet struktureret med udgangspunkt i Horsens Kommunes udviklingsstruktur, således at udviklingsstrukturens "fingre" behandles som delområder.

Som udgangspunkt for vurderingen er kommunens overordnede landskabskarakter og overvejende sårbarhedselementer beskrevet indledningsvist. Herefter er beskrevet de miljøbeskyttelsesmål, der er relevante for den efterfølgende vurdering. Inden for hvert delområde behandles de indholdsmæssige ændringer, der sker i kommuneplanen i forhold til det tidligere plangrundlag, og som er afgrænset i den forudgående scoping. Resultatet af vurderingen er anbefalinger til den igangværende kommune-

planrevision samt anbefalinger til opmærksomhedspunkter i den planlægning og forvaltning, der er afledt af kommuneplanen. Afslutningsvis gives forslag til, hvordan potentielle miljøkonsekvenser kan overvåges i fremtiden.

2.2 Afgrænsning

Miljøvurderingen omfatter de ændringer, kommuneplanrevisionen medfører i forhold til det tidligere plangrundlag, som har betydning for fremtidige anlægstilladelser i kommunen. Den indledende scoping har således behandlet alle indholdsmæssige ændringer i den reviderede kommuneplans retningslinier samt rammer for byudvikling til bolig- og erhvervsformål. Scoping af kommuneplanens ændrede retningslinier indikerer, at effekterne af ændringerne vil være neutrale eller positive. Retningslinierne vil derfor ikke blive behandlet yderligere i miljøvurderingen. Scoping af kommuneplanens ændrede rammer for byudvikling til bolig- og erhvervsformål har afgrænset miljøvurderingen til hovedsageligt at behandle landskab, kulturhistorie og natur. De arealer, der med de foreslåede ændringer tages ud af kommuneplanen, er ikke medtaget i miljøvurderingen. Det er alle steder

arealer, der i dag dyrkes landbrugsmæssigt og ændringen vil således ikke medføre ændringer i den nuværende anvendelse. Det er derfor ikke vurderet relevant at miljøvurdere.

Miljøvurderingen arbejder med en detaljeringsgrad, der er i overensstemmelse med kommuneplanens planlægningsniveau og detaljeringsgrad. Det vil sige, at vurderingen forholder sig til kommuneplanens rammer og overordnede udviklingsstruktur som ramme for fremtidig planlægning og udvikling.

2.3 Overordnet landskabskarakter og byudvikling

En væsentlig del af at miljøvurdere på kommuneplanniveau er, at vurdere de langsigtede konsekvenser af den foreslåede udviklingsstruktur. Her er de landskabelige konsekvenser en væsentlig vurderingsparameter. Med udviklingsstrukturen har kommunen lavet en prioritering, der skal give plads til en sammenhængende byudvikling i strukturens byfingrene og natur/landskab mellem fingrene. Det er dog vigtigt, at fingrene ikke bliver lukkede "bykorridorer" omkring vejene, men at byerne i fingrene fortsat er selvstændige enheder, der kan erkendes og

opleves, når man færdes i landskabet. Desuden er det vigtigt at bevare muligheden for at opleve kommunens ofte markante landskab fra vejene.

2.4 Generelle betragtninger

For alle de foreslåede områder gælder, at en række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på de foreslåede arealer. Hvis det er tilfældet, kan de foreslåede ændringer i arealanvendelsen kun gennemføres i det omfang, det ved en konkret vurdering sandsynliggøres, at ændringen ikke vil have en negativ indvirkning på leve og ynglesteder for disse arter eller andre sjældne eller fredede arter.

I det omfang de foreslåede områder rumme eller grænser op til naturtyper, der er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3 bør disse i videst muligt omfang bevares og integreres i de nye bolig- og erhvervsområder. Alternativt skal der etableres erstatningsbiotoper, hvis naturtypernes tilstand vil blive påvirket direkte eller indirekte af den ønskede udvikling.

Alle de foreslåede områder vil efter udbygning afgrænse byen mod det åbne land. Det er derfor vigtigt at områderne afgrænses med hensyn til karakteren af det omgivende landskab, så oplevelsen heraf ikke påvirkes negativt.

Etablering af nye bolig- og erhvervsområder påvirker klimaet både i anlægsfasen og efterfølgende. Der kan lægges vægt på at reducere klimapåvirkningerne mest muligt. Desuden ventes

klimaforandringer at medføre øgede nedbørsmængder, der bør tages højde for i forbindelse med alt nybyggeri, både i forhold til områdedisponering og bygningernes udformning.

2.5 Byudviklingsområder

Miljøvurderingen af de foreslåede områder til bolig- og erhvervsudvikling viser overvejende, at planlagte ændringer er uproblematisk i forhold til de vurderede parametre. Denne vurdering er dog betinget af, at der tages de nødvendige hensyn ved områdernes disponering og udbygning. Disse hensyn knytter sig især til landskabelige, naturmæssige og kulturhistorie interesser. Enkelte steder anbefales det, at foreslåede arealudlæg til bolig- eller erhvervsformål ændres i afgrænsning eller at der findes en alternativ placering af hensyn til kommunens særligt værdifulde landskaber. Det gælder bl.a. erhvervsområderne ved Gedved og Egebjerg samt boligområdet sydøst for Horsens. Øvrige anbefalinger fremgår af de enkelte vurderingsafsnit.

2.6 Overvågning

De miljøparametre, der kan blive væsentligt påvirket af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i kommuneplanen, skal efterfølgende overvåges. Det gælder

- Landskabets karakter
- Udpegede kulturmiljøer
- Kirker og kirkeomgivelser
- Naturtyper beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3

NATURA 2000-områder og arter listet på habitatdirektivets bilag IV

Der vurderes ikke at være behov for et særskilt overvågningsprogram, da disse forhold indgår som vurderingsparametre ved rammeområdernes videre planlægning, udbygning og sagsbehandling. Dog skal der være opmærksomhed på disse forhold, som det også fremgår af miljøvurderingens anbefalinger.

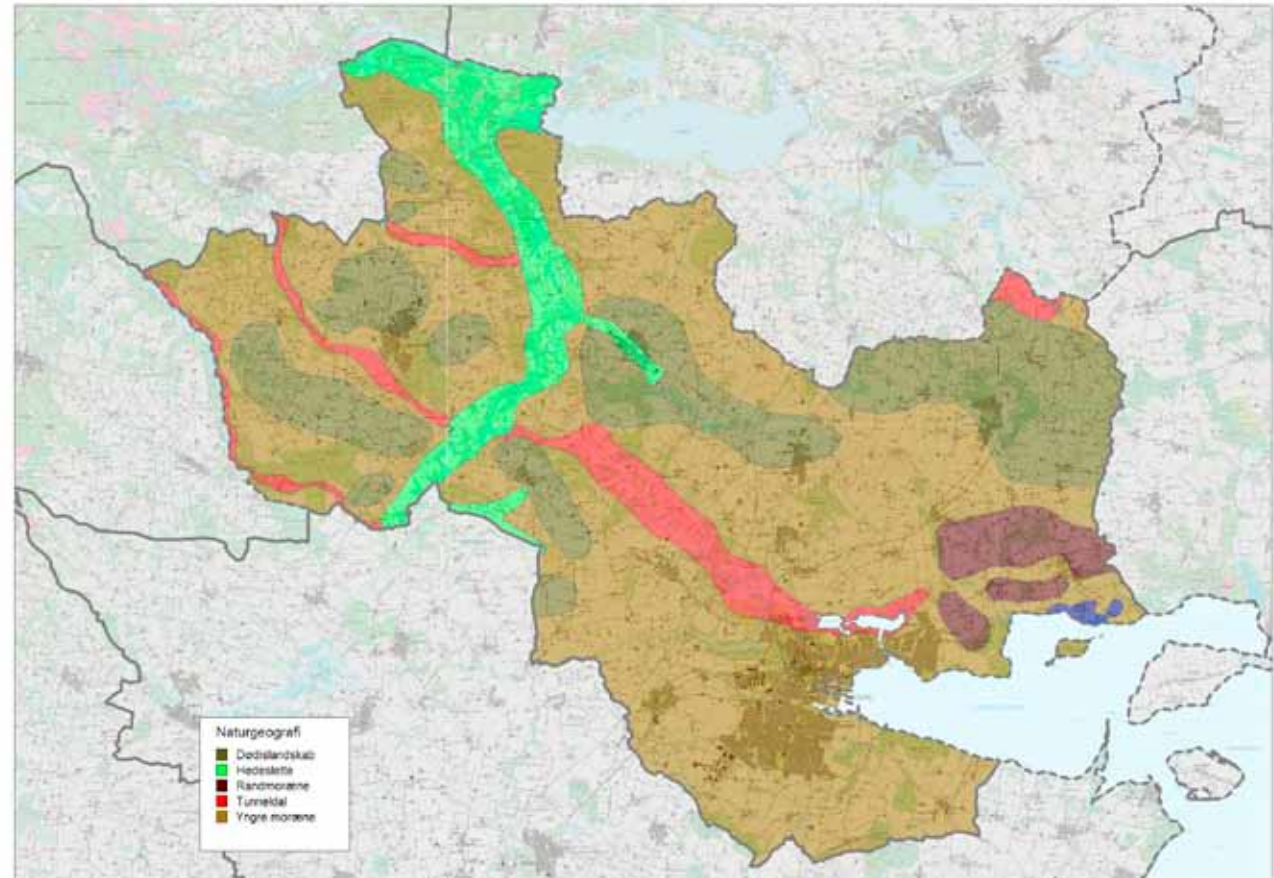
Overordnet landskabskarakter og byudviklingsstruktur

Miljøvurderingen er afgrænset til at behandle ændringer i kommuneplanens planrammer for byudvikling til bolig- og erhvervsformål. En væsentlig del af at miljøvurdere på kommuneplan-niveau er, at vurdere de langsigtede konsekvenser af den foreslåede udviklingsstruktur. Her er de landskabelige konsekvenser en væsentlig vurderingsparameter. I det lys beskrives i korte træk Horsens Kommunes overordnede landskabskarakter, kommunens udviklingsstruktur samt overordnede sårbarhedsbetragtninger som en indledning til og del af det følgende vurderingsgrundlag.

3.1 Naturgeografi

Det naturgeografiske grundlag i Horsens Kommune er overordnet karakteriseret ved en bakket moræne omkring dele af Horsens Fjord.

Morænen har stedvist mere eller mindre markant dødispræg og gennemskæres af tunneldale, hedesletter og mindre ådale. Inden for kommune-grænsen findes tunneldale og hedesletter i den centrale og nordvestlige del af kommunen, hvor

Figur 1: Naturgeografi i Horsens Kommune.

de gennemskærer landskabet som markante dalstrukturer, bl.a. omkring Gudenåen. De mest markante dødisområder findes i den centrale og nordøstlige del af kommunen, hvilket afspejles i et mere småbakket og varieret terræn præget af mange små vandhuller. I området nord for Horsens Fjord strækker en markant randmoræne sig parallelt med kysten og skaber en markant overgang mellem det let skrånende kystnære landskab og den bagvedliggende moræne

3.2 Kulturgeografi

Landskabet er et karakteristisk landbrugslandskab i middel til stor skala med intensivt dyrkede marker og generelt mere ekstensivt udnyttede halv-kulturrealer i ådalene. Især omkring de markante dalstrukturer præges landskabet af større sammenhængende skovområder, men også i det øvrige landskab findes mindre skovområder. Flere steder afgrænses marker og skovområder af bevarede diger, ligesom der rundt om i landskabet findes gravhøje på marker og i skove.

Horsens ligger i bunden af Horsens Fjord som kommunens markant største by. Øvrige større byer ligger i tilknytning til kommunens overordnede vejnet, der forbinder kommunen med nabokommunernes hovedbyer. De mindre landsbyer ligger mere spredt i landskabet. Ifølge de historiske kort har byerne generelt været placeret på morænen, men ofte i nærheden af ådale med let adgang til engarealer. Siden er visse byer udviklet markant som følge af samfundsudviklingen,

Figur 2: Kulturgeografi i Horsens Kommune.

hvorved byernes oprindelige struktur mange steder er udvisket. I flere af de mindre landsbyer er den struktur-mæssige intakthed større, lige som landboreformernes udskiftningsmønstre kan erkendes i flere af landsbyernes omgivelser i form af bevarede diger og levende hegn. Flere af kommunens større og mindre landsbyer rummer en kirke, der ofte ligger højt i terrænet og opleves som et tydeligt monument og orienteringspunkt i landskabet.

3.3 Byudviklingsstruktur

Horsens Kommune har en udviklingsstruktur, der med udgangspunkt i Horsens arbejder med syv udviklingsretninger, "fingre", der orienterer sig her fra mod nabokommunernes større byer. Fingrene er centreret omkring kommunens overordnede vejnet, hvor også kommunens mellembyer findes.

Med en "fingerplan" har kommunen lavet en prioritering, der skal give plads til en sammenhæn-

gende byudvikling i fingrene og natur/landskab mellem fingrene.

Lokal identitet

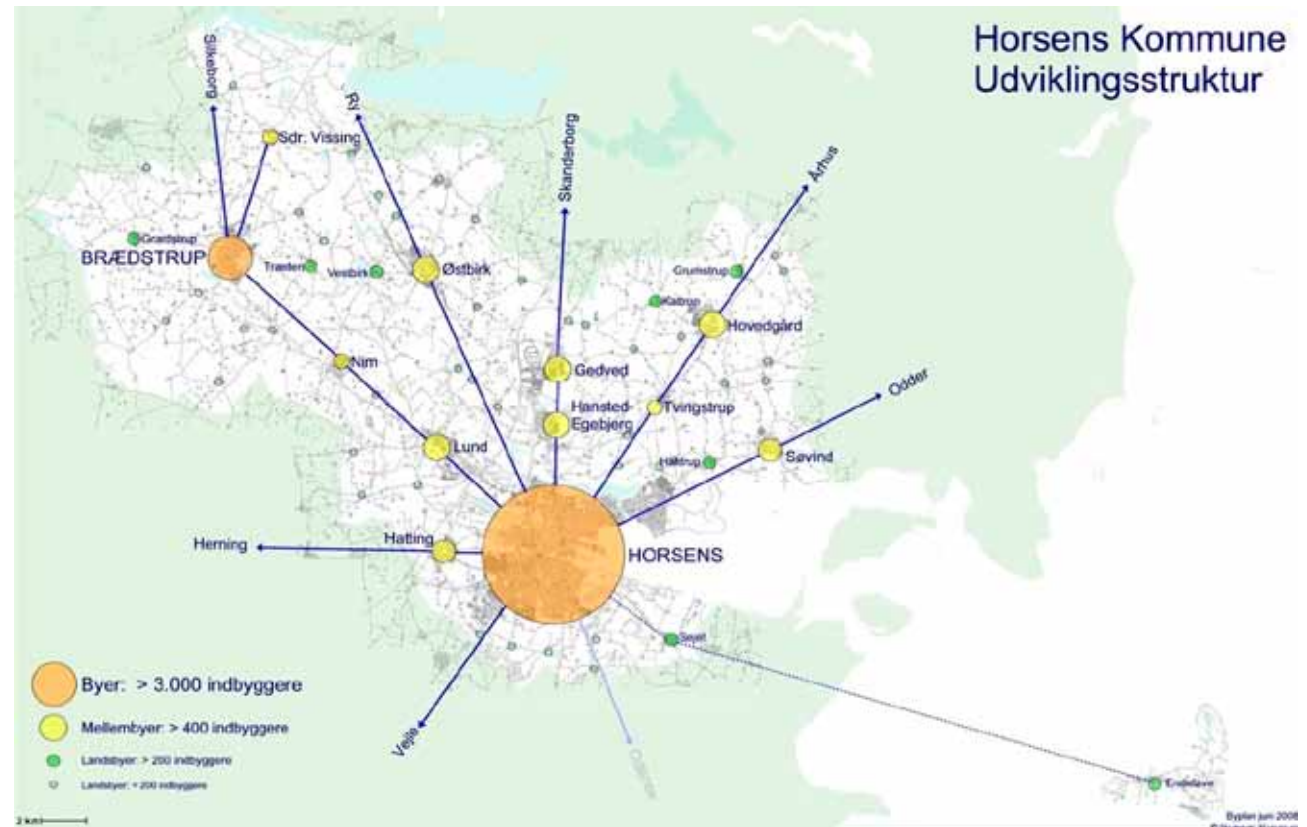
Strukturens fingre rummer flere steder store landskabelige variationer betinget af kommunens meget varierede naturgeografiske grundlag og lokale forskelle i den kulturgeografiske udvikling. Disse variationer kan udnyttes strategisk som en identitetsskabende parameter i et samlet udviklingsperspektiv for de enkelte fingre, der omfatter både udvikling af attraktiv bosætning, spændende erhverv, natur, landskab og kulturarvens for-tællinger.

3.4 Sårbarhed

Helt overordnet er der sårbarhedsbetragtninger, der knytter sig til udviklingsstrukturen i relation til de enkelte parametre i det brede miljøbegreb. Miljøvurderingen af kommuneplanen er i høj grad afgrænset til at behandle landskab, kulturhistorie og natur, hvorfor generelle sårbarhedsbetragtninger for disse parametre kort er beskrevet nedenfor.

3.4.1 Landskab

Ud fra en landskabelig betragtning er det en fordel, at byudviklingen i Horsens Kommune sker sammenhængende og med en overvejet prioritering mellem by og landskab, som kommunens udviklingsstruktur er udtryk for. Det er dog vigtigt, at fingrene ikke bliver lukkede "bykorridorer"

Figur 3: Horsens Kommunes Udviklingsstruktur.

omkring vejene, men at byerne i fingrene fortsat er selvstændige enheder, der kan erkendes og opleves, når man færdes i landskabet. Det er vigtigt at huske på, at en stor del af befolkningen hovedsageligt oplever landskabet, når de transporterer sig til/fra arbejde, hvorfor oplevelsen af landskabet fra vejene er væsentlig at værne om. Tilsvarende er det vigtigt, at landskabet mellem fingrene udnyttes og udvikles med udgangspunkt i landskabets karakter, områdets identitet, kulturhistorie samt lokale værdier.

Landskabets karaktergivende elementer er generelt sårbare over for byudvikling og anden udnyttelse, der bryder landskabets overordnede karakter og bebyggelsesmønster samt forringer landskabets visuelle oplevelsesmuligheder. Visuelle oplevelsesmuligheder knytter sig især til kyster, markante geologiske strukturer, naturområder, kulturhistoriske mønstre og lign.

3.4.2 Kulturhistorie

De kulturhistoriske spor i landskabet knytter sig især til kirkerne som bygningsmæssige monumenter, fredede fortidsminder som f.eks. gravhøje og gruber, beskyttede sten- og jorddiger, samt underjordisk kulturarv som bl.a. gamle bopladser.

De synlige kulturhistoriske spor er sårbare i det omfang, de som følge af byudvikling eller anden anvendelse forringes. Forringelse kan ske som en ændring af elementets tilstand eller som følge af en udvikling, der forringer den visuelle oplevelse af elementet som et kulturspor i landskabet.

Den underjordiske kulturarv er sårbar i det omfang, der sker byudvikling uden at denne undersøges nærmere.

3.4.3 Natur

Naturelementer er ofte knyttet sammen med landskabets karakter i form af skov, lysåbne halv-kulturarealer, søer, vandløb mv. Disse elementer er sårbare over for byudvikling og anden udnyttelse, der ændrer/forringer deres naturmæssige tilstand samt forringer den visuelle oplevelse af naturelementet eller -arealet.

Anbefalinger

- Udviklingsstrukturens fingre bør ikke udvikle sig til sammenhængende "bykorridorer" langs vejene.
- Byerne i udviklingsstrukturens fingre bør bevares som selvstændige enheder, der kan erkendes og opleves.
- Der bør værnes om en fortsat mulighed for at opleve landskabet fra kommunens veje, herunder også hovedveje og motorveje.
- Landskabet mellem fingrene bør udnyttes og udvikles med udgangspunkt i landskabets karakter, områdets identitet, kulturhistorie samt lokale værdier.
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder i landskabet bør beskyttes, så de ikke forringes af byudvikling.
- Kulturhistoriske spor i landskabet bør bevares og det enkelte element bør beskyttes mod byudvikling, der forringer den visuelle oplevelse heraf.
- Landskabets naturelementer bør i videst mulige omfang bevares og integreres i den ønskede byudvikling på en måde, der ikke forringer den naturmæssige tilstand og/eller den visuelle oplevelse af elementet.

Relevante miljøbeskyttelsesmål

I vurderingen af de miljømæssige konsekvenser af de foreslåede ændringer indgår relevante miljøbeskyttelsesmål som referenceparameter. Med udgangspunkt i den gennemførte scoping af planændringer, knytter de relevante miljøbeskyttelsesmål sig til landskab, kystnærhedszone, kulturarv, trafiksikkerhed og spildevand.

Miljøbeskyttelsesmålene er hentet fra planloven (PL), naturbeskyttelsesloven (NBL), Habitatbekendtgørelsen (HAB), Fuglebeskyttelsesdirektivet og museumsloven samt "Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009".

Lovgivning

- Værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber skal skabes og bevares (PL § 1, stk. 2, nr. 2).
- I kystnærhedszonen må der kun inddrages nye arealer i byzone, såfremt der er særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering (PL § 5b).
- Der må ikke ske ændringer i tilstanden af beskyttede naturtyper (NBL § 3).
- Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for 300 m fra skove. For private skove gælder det kun, hvis skoven udgør et sammenhængende areal på mindst 20 ha (NBL § 17).
- Der må ikke ske ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter museumsloven (NBL § 18).
- Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger (museumsloven § 29a).
- Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder (museumsloven § 29e).

Statslige mål

- Der skal være forskel på by og land, og der skal være en klar grænse mellem by og land.
- Spredt bebyggelse i det åbne land skal undgås. Mulighederne for byggeri ved landsbyer i landzone skal understøtte ønsker om at udvikle landdistriktet.
- Udlæg af nye erhvervsarealer langs motorveje skal begrænses og reserveres til transporttunge virksomheder.
- Det er en national interesse, at der fortsat er åbne og sammenhængende landskaber mellem byerne inden for det østjyske bybånd.
- Forandringer i det åbne land skal ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne og skal om muligt medvirke til at styrke eller genoprette dem.
- De åbne kyster skal fortsat udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource.
- Kommunerne skal sikre balancen mellem benyttelse og beskyttelse af naturen og landskabet.

- Naturen og den biologiske mangfoldighed skal beskyttes ved at bevare og sikre økosystemer for at forbedre og genskabe levesteder for hjemmehørende arter.
- Kulturhistoriske enkeltelementer – både monumenterne og de mere ydmyge spor – skal sikres.
- Den kollektive og individuelle trafik, herunder cykel- og gangtrafik, skal sikres høj fremkommelighed og god trafiksikkerhed.
- Ved placering og udformning af lokale trafik anlæg i det åbne land skal der tages hensyn til naturen – herunder økologiske forbindelseslinier – og til de landskabelige værdier og udpegede kulturmiljøer.
- Forurening af vandløb, søer og kystvande med næringsstoffer, mikroorganismer og farlige stoffer skal nedbringes i overensstemmelse med de reduktionsmål, der fremgår af vandmiljøplan I, II og III, EU-direktiver og internationale aftaler om beskyttelse af havmiljøet.

Generelle betragtninger

For alle foreslåede bolig- og erhvervsområder gælder en række generelle betragtninger, der er relevante for byudvikling generelt, i lyset af det brede miljøbegreb. Nedenfor beskrives nogle af disse forhold med anbefalinger til, hvordan de kan varetages i planlægningen.

Med undtagelse af et omdannelsesområde i Hovedgård, omfatter alle de foreslåede bolig- og erhvervsområder arealer, der i dag udnyttes landbrugsmæssigt. Generelt kan anvendelsesmæssige ændringer fra landbrugsmæssig udnyttelse til bolig og erhverv betyde ændringer for dyre- og planteliv. Det kan både være positive og negative ændringer betinget af, hvordan områderne disponeres med grønne strukturer. Flere af de foreslåede bolig- og erhvervsområder rummer eller grænser op til beskyttede naturtyper og NATURA 2000-områder, men der ud over dette kan det ikke udelukkes, at områderne i dag rummer arter listet på habitatdirektivets bilag IV eller andre fredede arter. Det kan derfor være relevant at undersøge eventuelle forekomster nærmere i forbindelse med den videre planlægning af områderne.

Nye områder til bolig og erhverv påvirker klimaet ved bl.a. øget CO₂-udledning både i etableringsfasen og i den efterfølgende anvendelse. Der

kan derfor med fordel være fokus på lavenergi-byggeri, anvendelse af vedvarende energi, affaldshåndtering mv. i forbindelse med den videre planlægning. Anvendelse af f.eks. solceller eller andre tekniske anlæg med reflekterende overflader kan påvirke omgivelserne. Nogle områder er mere sårbare end andre, bl.a. særligt værdifulde landskaber, særlige naturområder eller øvrige steder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder. I det omfang, der anvendes eller gives mulighed for denne type anlæg bør der i den videre planlægning tages de nødvendige hensyn for at undgå uheldig refleksionspåvirkning af omgivelserne.

I lyset af forventet øget nedbørsmængde og -intensitet i fremtiden, bør der i alle nye erhvervs- og boligområder sikres de nødvendige hensyn til at håndtere disse forhold, herunder regnvandshåndtering og sikring af bygninger. Ofte kan disse hensyn integreres som grønne strukturer, der opfylder de tekniske krav.

Erhvervsområder, der grænser op til det åbne land kan påvirke det omgivende landskab i kraft af markant erhvervsbyggeri samt skiltning og belysning. Det er derfor vigtigt, at der i den videre planlægning af disse områder tages de nødvendige hensyn ved områdernes afgræns-

ning, byggeriets udformning samt omfanget af skiltning og belysning.

To af de foreslåede boligområder ligger inden for kystnærhedszonen. De kystnære landskaber er generelt sårbare over for byudvikling, da byggeri og tekniske anlæg kan have betydning for oplevelsen af kystlandskabet både inden for kystnærhedszonen, fra vandet samt modstående kyster. Ved planlægning inden for kystnærhedszonen er det derfor vigtigt at vurdere påvirkningen af kystlandskabet.

Generelle anbefalinger

- I forbindelse med udbygning af rammeområderne kan det være relevant at undersøge forekomsten af arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre fredede arter. Ved forekomst skal der gennemføres en konkret konsekvensvurdering af den ønskede udbygning.
- Påvirkning af NATURA 2000-områder skal undersøges nærmere i forbindelse med planlægning i rammeområder med relevant nærhed hertil.
- Natur beskyttet efter naturbeskyttelses-

lovens § 3 bør i videst mulige omfang bevareres som grønne elementer med høj naturkvalitet i de udbyggede rammeområder.

- I forbindelse med udbygning af rammeområderne bør der være fokus på klima og CO2-regnskabet, herunder lavenergibyggeri, vedvarende energi, affaldshåndtering mv.
- I det omfang der ønskes anvendt solceller eller andre energikilder/anlæg med reflekterende overflader, bør påvirkningen af omgivelserne vurderes for det enkelte rammeområde, så kan tages de nødvendige hensyn.
- Der bør for de enkelte rammeområder sikres den nødvendige håndtering af forventelige øgede nedbørsmængder og -intensitet.
- I forbindelse med udbygning af erhvervsområderne bør der lægges vægt på, at det omgivende landskab ikke påvirkes negativt. Herunder bør der stilles krav til områdernes afgrænsning, byggeriets udformning samt skiltning og belysning.

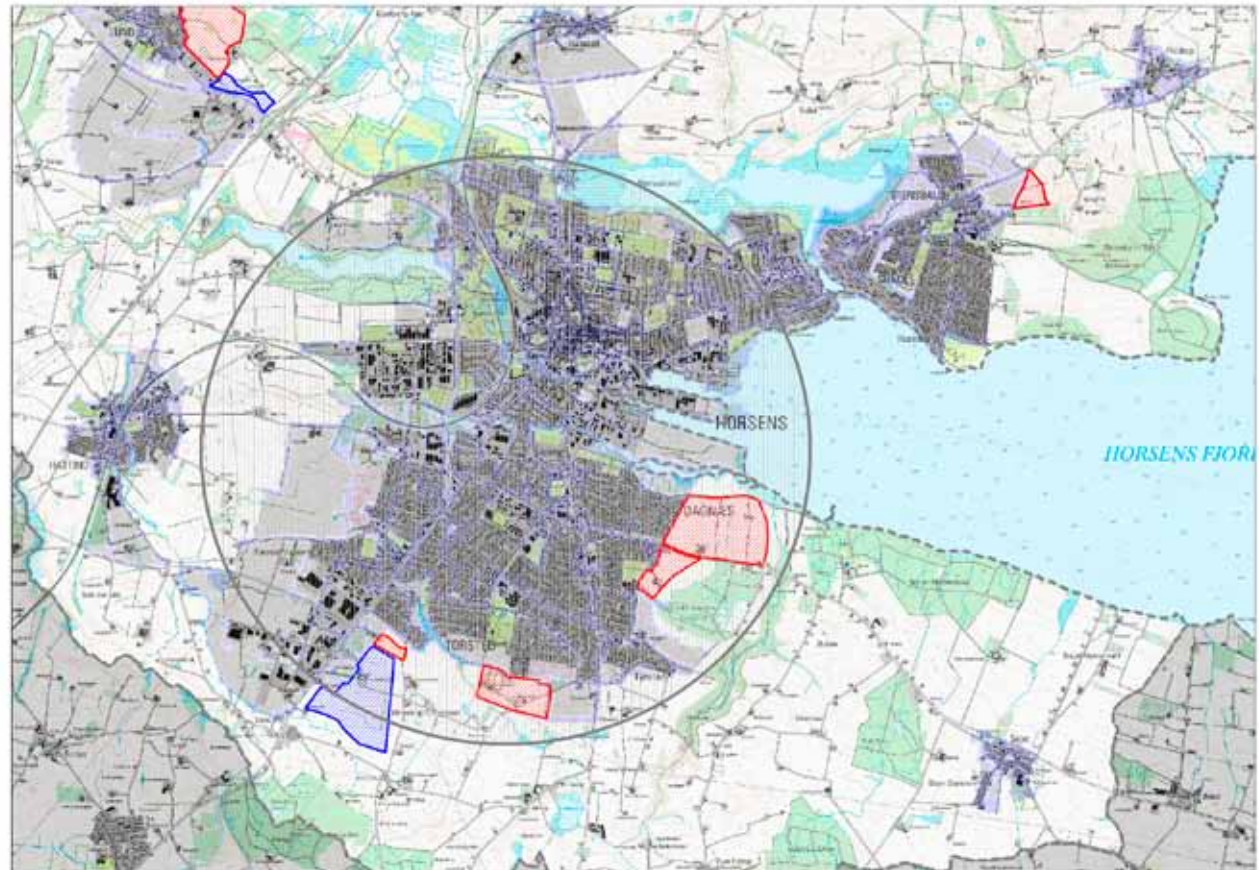
Horsens By

Ændringerne omkring Horsens omfatter tre nye boligområder og ét nyt erhvervsområde.

Mod sydøst er udlagt et nyt boligområde på ca. 93,4 ha (HR.01.B.42), der orienterer sig i retningen mod Sejet. Mod syd og sydøst er udlagt to mindre områder på hhv. ca. 31,9 ha (HR.01.B.43) og 4,9 ha (HR.02.B.33), der orienterer sig i retningen mod Vejle. I forlængelse af det lille boligområde er udlagt et nyt erhvervsområde på ca. 64,1 ha (HR.02.E.32), der ligeledes er orienteret mod Vejle.

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab/værdifulde landskaber/visuelle oplevelsesmuligheder
- Kulturhistorie/arkæologi
- Natur
- Afledning af spildevand/regnvand

Figur 4: Foreslåede udviklingsområder i Horsens ligger i byens sydlige del.

6.1 Miljøstatus

6.1.1.Horsens

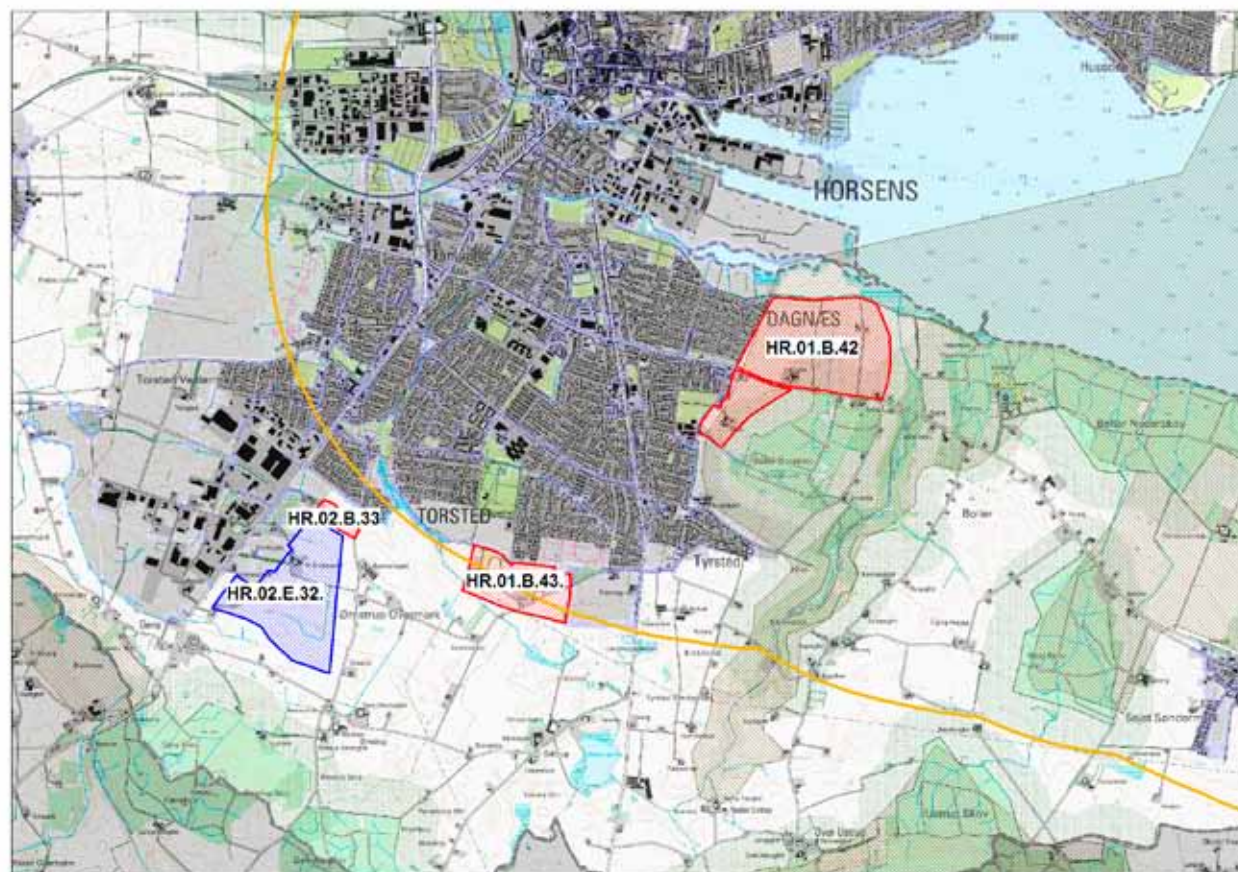
Landskab

Horsens ligger i bunden af Horsens Fjord, hvor byen strækker sig fra den storbakkede moræne over den brede dalbund omkring Bygholm Å og op på morænebakken syd herfor. Den nordlige del af byen er også begyndt at strække sig langs fjordens nordlige kyst. Den markante udvidelse byen gennem tiden betyder, at flere landsbyer omkring Horsens i dag er blevet en del af byen. Dele af det bynære landskab omkring Horsens er i Regionplan 2005 udpeget som særligt værdifuldt landskab. Syd for byen knytter disse områder sig til den markante og skovbevoksede ådal omkring Klokkedal Å, større sammenhængende skov- områder som Boller Overskov og Boller Nederskov, samt det skrånende kystlandskab ud mod Horsens Fjord. Vest for byen knytter områderne sig til de markante ådale omkring Bygholm Å og Ølsted Å. Landskaberne rummer her forskellige visuelle oplevelsesmuligheder.

Det udlagte område til byudvikling sydøst for Horsens (HR.01.B.42) ligger i de kystnære dele af et særligt værdifuldt landskab, hvoraf noget er omfattet af en strandbeskyttelseslinie.

Kulturarv

Det bynære landskab omkring Horsens rummer flere kulturhistoriske spor, men hovedparten ligger uden relevant nærhed til de udlagte udviklingsområder. Undtagelsen er enkelte be-

Figur 5: Det meste af Horsens ligger inden for kystnærhedszonen. Der ud over er kystlandskabet samt ådalene omkring byen udpeget som særligt værdifuldt landskab. I og omkring de foreslåede udviklingsområder findes beskyttede fortidsminder, diger og naturtyper.

skyttede diger mod sydøst (HR.01.B.42). Dertil kommer arkæologiske fundsteder.

Natur

Områdets naturværdier er knyttet til fjorden, skove, ådale samt søer med nærmeste omgi-

velser. Inden for udviklingsområdet mod syd (HR.01.B.43) findes et mindre beskyttet moseområde. Der ud over ligger området mod sydøst (HR.01.B.42) op ad skov, der er omfattet af en skovbyggelinie, samt ud til Horsens Fjord, der i Regionplan 2005 er udpeget som særligt værdifuldt havområde.

Afledning af spildevand/regnvand

For den tidligere Horsens Kommune blev Spildevandsplan 2005-2009 vedtaget i maj 2005. Heraf fremgår det, at store dele af Horsens Syd er kloakeret. Det fremgår desuden, at der lægges vægt på separatkloakering for at aflaste rensningsanlæggene. Således afledes overfladevand i særskilte ledninger til recipienter eller nedsives lokalt mens øvrigt spildevand ledes til rensningsanlæg.

I erhvervsområdet mod sydvest (HR.02.E.32) er afledningen af spildevand problematisk i den østlige del, ligesom der ikke er recipient til regnvandsafledning.

6.2 0-alternativ

6.2.1 Horsens

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2006-2009 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Horsens Kommune være gældende.

De to områder, der er udlagt i boligformål hhv. mod syd (HR.1.B.43) og sydøst (HR.1.B.42) ligger i tilknytning til denne kommuneplans område 01. Dette område består overvejende af boligområder og områder til offentlige formål. I dag er disse områder i høj grad udbygget. Såfremt de foreslåede ny arealer ikke optages i kommuneplanen må det betinget af befolkningsprognosen

forventes, at nye boligområder udlægges andre steder i tilknytning til Horsens.

De to områder, der mod sydvest er udlagt til hhv. boligformål (HR.2.B.33) og erhvervsformål (HR.2.E.32), ligger i tilknytning til den sydlige del af kommuneplanens område 02. Denne del af området er overvejende præget af erhvervsområder, der i dag er delvist udbygget. Det må forventes, at der i fremtiden fortsat vil være behov for nye erhvervsområder, der skal placeres i tilknytning til Horsens.

6.3. Miljøvurdering og anbefalinger

6.3.1 Horsens

Med de foreslåede ændringer omkring Horsens sker der en fortsat udvikling af det eksisterende boligområde i byens sydøstlige del samt en samling af erhvervsområdet i byens sydvestlige del.

HR.01.B.42 – Boligformål

Det foreslåede område vil udvide byen mod sydøst med ca. 94 ha. Hele området ligger inden for kystnærhedszonen i et udpeget værdifuldt landskab. Især landskabets orientering mod kysten og sammenhængen med Boller Overskov, Boller Nederskov, Rold Skov og Klokkedal Ådal, gør det særligt værdifuldt og betinger visuelle oplevelsesmuligheder.

Oplevelsen af landskabet sker især fra kysten og fra Bollervej. Fra kysten er det muligt at opleve strandengene, udsigten til de modstående kyster samt det skrånende, kystnære terræn

med udsigt til skove og ådal. Fra Bollervej opleves især kystnærheden og udsigten til fjorden. Ved at udbygge området nord for Bollervej kan landskabets karakter og visuelle oplevelsesmuligheder blive væsentligt forringet.

Det er et aktiv for Horsens, at byen ligger i direkte tilknytning til Horsens Fjord. Derfor bør de kystnære områder friholdes for bebyggelse til fordel for f.eks. rekreative formål. Derved bevarer de kvaliteter, fjorden og de kystnære landskaber tilfører byen, herunder især de rekreative og oplevelsesmæssige hensyn. Da området ligger i kystnærhedszone, skal der være en særlig planlægningsmæssige eller funktionel begrundelse for at inddrage området i byzone, jf. planloven § 5 b, stk. 1, nr.1.

En del af området syd for Bollervej er omfattet af skovbyggelinien til Boller Overskov, der har til formål bl.a. at sikre skoven som et fritliggende landskabelement. Efter den planlagte udbygning af området vil der fortsat være ca. 200 m til skoven, hvilket vurderes tilstrækkeligt.

Anbefalinger

HR.01.B.42 – Boligformål

- Der bør lægges særlig vægt på at sikre, at kystlandskabet fortsat kan opleves fra vejen og at det kystnære landskab med skove og ådale fortsat kan opleves fra kysten.
- Det beskyttede dige bør bevares som en synlig kulturhistorisk struktur.
- Ved planlægning af området syd for Bollervej kan nærheden til Boller Overskov udnyttes, evt. kan området mellem boligområdet og skoven udnyttes som en grønt rekreativ struktur.

HR.01.B.43 – Boligformål

Området vil udvide byen mod syd med ca. 32 ha. Området ligger inden for kystnærhedszonen og rummer et lille beskyttet moseområde i det sydøstlige hjørne. Området har en god placering og afgrænsning i forhold til byens øvrige struktur, og da området ligger uden visuel sammenhæng til kystlandskabet, vurderes det ikke at være problematisk i forhold til kystnærhedszonen at udbygge området med boliger.

Tilstanden af den beskyttede mose skal sikres i forbindelse med områdets udbygning. Den kan med fordel bevares som et grønt element i det nye boligområde. I forbindelse med den videre planlægning af området bør en vurdering af mosens naturmæssige tilstand sikre, at der i den videre planlægning kan tages de nødvendige hensyn. Alternativt skal der dispenseres fra naturbeskyttelsesloven § 3.

1.20 anbefalinger

HR.01.B.43 – Boligformål

- Den naturmæssige tilstand af den beskyttede mose skal sikres i forbindelse med den videre planlægning af området. Mosen bør i videst mulige omfang bevares som grønt element i det nye boligområde.

HR.02.E.32 – Erhvervsformål

Området vil udvide byens erhvervsområde mod sydvest med ca. 64 ha. Området har en god placering i tilknytning til et eksisterende erhvervsområde samt let adgang til motorvej. Selv om området vil genere mere tung trafik, vil denne blive ledt gennem et større erhvervsområde, således at boligområder ikke berøres væsentligt. Der skal separat kloakeres i området jf. kommunens spildevandsplan. I den østlige del er der ingen recipient til regnvandsafledning. Dette forhold skal håndteres i den videre planlægning.

1.19 anbefalinger

HR.02.E.32 – Erhvervsformål

- I den østlige del er der ingen recipient til regnvandsafledning. Dette forhold skal håndteres i den videre planlægning.

Brædstrupfingeren

Ændringerne i Brædstrupfingeren, der orienterer sig mod Silkeborg, omfatter fem nye boligområder og to nye erhvervsområder. Udviklingsområderne ligger omkring Brædstrup, der er fingere ns største by, Lund, Nim og Sdr. Vissing der i udviklingsstrukturen alle er melle mbyer, samt Træden, der i udviklingsstrukturen er en større landsby.

Omkring Brædstrup er udlagt et boligområde på ca. 11,8 ha (BR.15.B.6) og et erhvervsområde på ca. 8,4 ha (BR.14.E.15). Omkring Lund er udlagt et boligområde på ca. 51,3 ha (HR.07.B.16) og et erhvervsområde på ca. 8,4 ha (HR.07.E.12). Omkring Nim er udlagt et boligområde på ca. 22,4 ha (BR.41.B.13). Omkring Træden er udlagt et boligområde på ca. 1,8 ha (BR.61.B.4). Omkring Sdr. Vissing er udlagt et område på ca. 5,7 ha (BR.51.B.17).

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab/værdifulde landskaber/visuelle oplevelsesmuligheder
- Kulturhistorie
- Natur
- Afledning af spildevand/regnvand

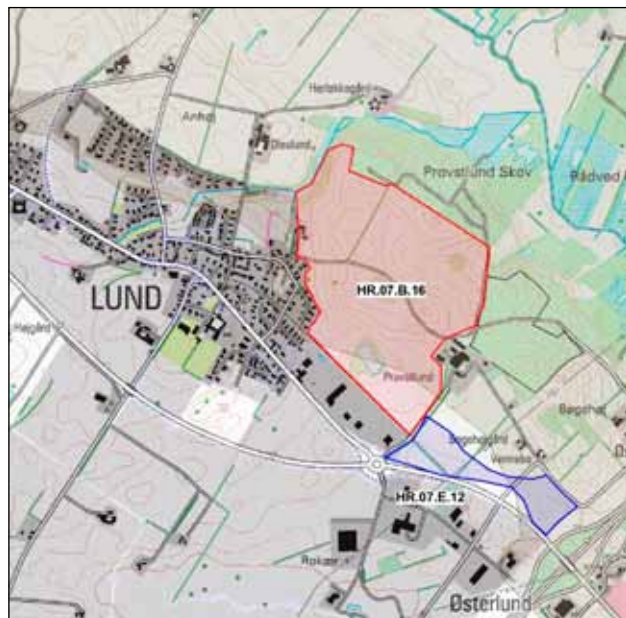

Figur 6: Foreslåede udviklingsområder i Brædstrupfingeren ligger i Lund, Nim, Sdr. Vissing, Træden og Brædstrup.

7.1 Miljøstatus

Den bymæssige udviklingsfinger forløber overvejende på morænebakken langs den markante tunneldal, der strækker sig fra Horsens mod nordvest og krydser Gudenådalen. Det er dog karakteristisk for hele Brædstrupfingeren, at den rummer store landskabelige variationer, der kommer til udtryk ved et markant og varieret terræn, spændende kulturmiljøer og værdifuld natur.

7.1.1 Lund

Figur 6A: Landskabet øst for Lund er udpeget som særligt værdifuldt. Der ud over er der beskyttede naturtyper i det bynære landskaber. Lund er omfattet af en skovbyggelinie.

Landskab

Lund ligger som en langstrakt by på den storbakkede moræne umiddelbart sydvest for en markant og bredbundet tunneldal, der skærer sig gennem landskabet. Tunneldalen og dens sider er flere steder skovbevoksede mens det øvrige landskab omkring byen udnyttes landbrugsmæssigt. Mellem byen og tunneldalen rejser terrænet sig i bakketoppe, der visuelt afgrænses mod tunneldalen af Provstlund Skov.

Det foreslåede boligområde (HR.07.B.16) samt den sydligste del af det foreslåede erhvervsområde (HR.07.E.12) ligger i et område, der i Regionplan 2005 er udpeget som særligt værdifuldt landskab. Det udpegede landskab omfatter hele tunneldalen samt de nærmeste omgivelser.

Natur

Naturværdierne omkring Lund knytter sig især til tunneldalens lavbundsområder, vandløb og søer med nærmeste omgivelser samt skovområderne.

Det foreslåede boligområde (HR.07.B.16) afgrænses mod tunneldalen mod nord og øst af Provstlund Skov, der er delvist omfattet af en skovbyggelinie. Der ud over findes der i området en beskyttet sø og mose, to mindre bevoksninger samt et levende hegn. I det foreslåede erhvervsområde (HR.07.E.12) findes levende hegn.

7.1.2 Nim

Figur 7: Landskabet øst for Nim er udpeget som særligt værdifuldt. Der ud over er der beskyttede fortidsminder, diger samt naturtyper i det bynære landskab. Nim Skov er omfattet af en skovbyggelinie.

Landskab

Nim ligger på morænebakken i et dødislandskab præget af et småbakked terræn og lokalt mange dødishuller. Øst for byen er landskabet præget af Nim Skov, der strækker sig ovenfor tunneldalen langs dennes vestlige kant. Byen er til de andre sider omgivet af et opdyrket landbrugslandskab med flere mindre bevoksninger og levende hegn.

Den østlige del af det foreslåede boligområde (BR.41.B.13) indgår i det særligt værdifulde landskab, der i Regionplan 2005 er udpeget omkring hele tunneldalen.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Nim knytter sig især til de beskyttede diger, der er en del af et gammelt udskiftningsmønster, samt beskyttede fortidsminder, der både findes i Nim Skov og fritliggende på markerne.

I det foreslåede boligområde (BR.41.B.13) findes to beskyttede diger. Syd for området findes et beskyttet fortidsminde, Bavnehøj.

Natur

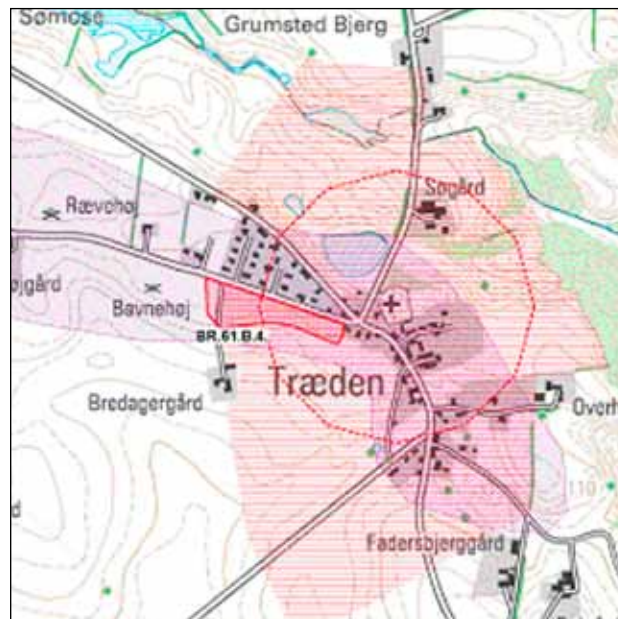
Naturværdierne omkring Nim knytter sig især til Nim Skov, vandløb samt de mange små vandhuller med nærmeste omgivelser.

Den østlige del af det foreslåede boligområde (BR.41.B.13) er omfattet af skovbyggelinien omkring Nim Skov. Der ud over rummer området en større beskyttet sø samt tre små dødshuller, der ligeledes er beskyttede naturtyper.

Afledning af spildevand/regnvand

Det foreslåede boligområde (BR.41.B.13) er ikke i hele sin udstrækning omfattet af Spildevandsplan 2006-2010, tillæg nr. 1 til Gl. Brædstrups Spildevandsplan, og derfor kun delvist omfattet af krav om separatkloakering med særskilt afledning af spildevand og regnvand

7.1.3. Træden

Figur 8: Landsbyen og gravhøjene vest herfor er udpeget som kulturmiljø. Der ud over er kirken omfattet af en byggelinie og kirkeomgivelserudpegningslinje.

Landskab

Træden ligger på den storbakkede moræne ovenfor de markante skrænter, der afgrænser hedesletten omkring Gudenåen, der er udpeget som særligt værdifuldt landskab. Landskabet er generelt præget af store skovområder. Øst for Træden ligger Træden skov på de markante skrænter. Mellem denne skov og Ring Skov længere mod vest, er landskabet præget af

landbrugsmæssig udnyttelse på en storbakket og stedvis dødispræget moræne.

Det foreslåede boligområde (BR.61.B.4) ligger i tilknytning til et nyere boligområde, der ligger i den nordvestlige del af landsbyen.

Kulturarv

Kulturværdierne omkring Træden er mange. Med undtagelse af et nyere boligområde mod nordvest, fremstår landsbyen med en overvejende intakt struktur og god vedligeholdelsesmæssig tilstand. Landsbyen rummer desuden en kirke, der er placeret højt i landskabet og synlig fra store dele af det omgivende landskab. Umiddelbart vest for byen ligger to beskyttede fortidsminder, Rævehøj og Bavnehøj. Landsbyen samt de to gravhøje er i Regionplan 2005 udpeget som værdifuldt kulturmiljø. Edelig er landsbyen omfattet af en bevarende lokalplan, der har til formål at sikre landsbyens kulturhistoriske værdi.

Det foreslåede boligområde (BR.61.B.4) ligger inden for de i Regionplan 2005 udpegede kirkeomgivelser og er delvist omfattet af kirkebyggelinien til Træden Kirke. Området ligger desuden i det udpegede kulturmiljø og grænser op til beskyttelseslinien omkring det ene fortidsminde.

Afledning af spildevand/regnvand

Der er kapacitetsproblemer på renseanlægget og langt til recipient til regnvandsafledning.

7.1.4 Brædstrup

Landskab

Brædstrup ligger nord for en mindre tunneldal på en bakket moræne med dødispræg, der afspejles i et småbakket terræn og små dødishuller. Mod sydøst afgrænses byen af Ring Skov mens byen i øvrigt er omgivet af et landbrugslandskab. Tunneldalens sider er overvejende skovbevokset, ligesom der spredt i landskabet findes mindre beplantninger.

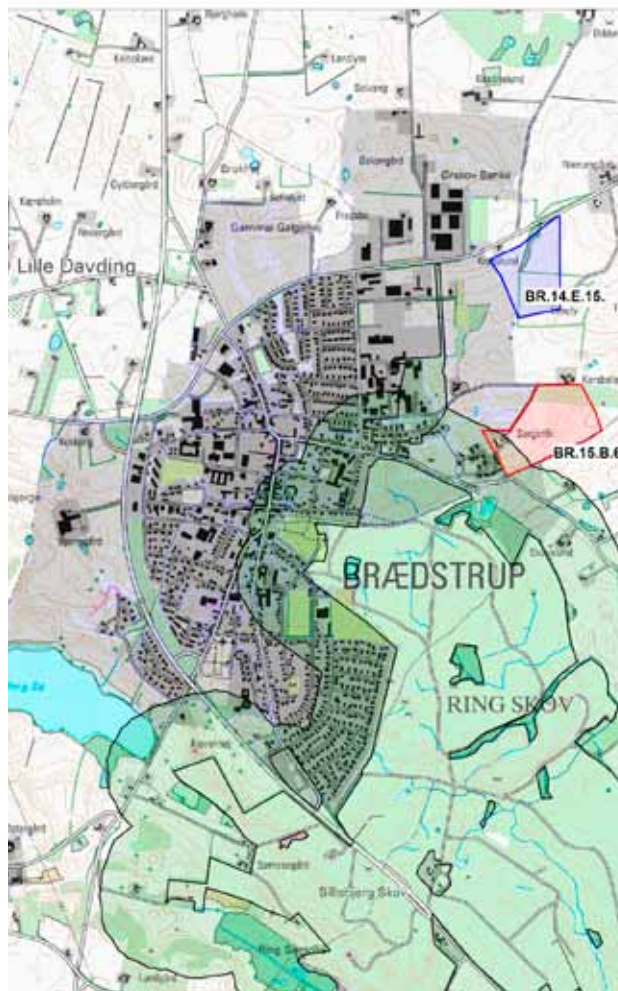
Det foreslåede boligområde (BR.15.B.6) og erhvervsområde (BR.14.E.15) afgrænser byen mod nordvest.

Natur

De væsentligste naturværdier omkring Brædstrup knytter sig til Ring Skov, tunneldalen samt områdets mange små dødishuller og vandløb med nærmeste omgivelser.

I det udlagte boligområdet (BR.15.B.6) er den sydvestligste del omfattet byggelinien til Ring Skov. Der ud over findes en beskyttet sø umiddelbart øst for Sorgenfri samt en mindre bevoksning syd for Korsballegård.

I det udlagte erhvervsområde (BR.14.E.15) findes et beskyttet moseområde øst for Kragelund samt flere levende hegn.

Figur 9: Ring Skov dominerer landskabet syd/sydøst for byen og er omfattet af en skovbyggelinie. Der ud over rummer de bynære omgivelser beskyttede naturtyper.

7.1.5 Sdr. Vissing

Natur

Det foreslåede boligområde BR 51.B.17 ligger på den vestlige side af Sdr. Vissing og omkranses af skov-bevoksning på et terræn stigende mod sydvest.

Naturværdierne omkring området knytter sig især til skovområderne. BR 51.B.17 er således omfattet af skovbyggelinje.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Sdr. Vissing knytter sig især til sporene af det gamle stjerneudskiftnings-mønster.

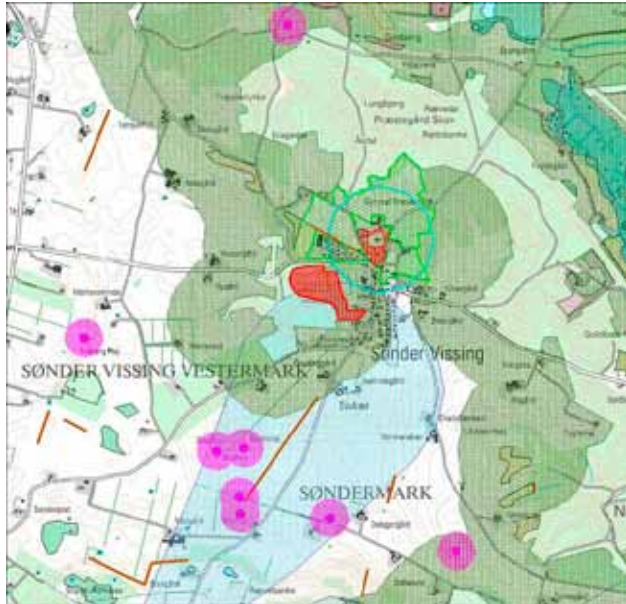
I området, hvor boligområde BR 51.B.17 foreslås udlagt, er strukturen brudt af læbælter etableret på tværs af strukturerne i stjerneudstykingen.

Afledning af spildevand /regnvand

Der er kapacitetsproblemer på transportledning for spildevand og der er langt til recipient for regnvands-afledning.

Vand

En stor del af området ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, ligesom det ligger inden for et kommende indvindingsområde til Sdr. Vissing Vandværk. Miljøcenter Århus har i sommeren 2009 afsluttet en grundvandskortlægning i området, som vil medføre, at områdets status ændres til et område med drikkevandsinteresser og indvindingsoplandets udstrækning ændres,

Figur 8A: Sdr. Vissing med boligområdet omfattet af skovbyggelinier og område med særlige drikkevandsinteresser hvilket betyder, at boligområdet alligevel ikke vil være i konflikt med området grundvandsinteresser

7.2 0-alternativ

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2006-2009 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Horsens Kommune og Kommuneplan 1996 med tilhørende tillæg for den tidligere Brædstrup Kommune være gældende.

7.2.1 Lund

I Kommuneplan 2006-2009 for den tidligere Horsens Kommune beskrives rammerne for Lund under område 07. Boligområderne er samlet mod nordvest omkring den gamle landsby, mens erhvervsområderne er samlet mod sydøst i nærheden af motorvejen. I dag er bolig- og erhvervsområderne delvist udbygget. Det foreslåede boligområde (HR.07.B.16) ligger i tilknytning til de eksisterende boligområder og det foreslåede erhvervsområde (HR.07.E.12) ligger i tilknytning til delvist udbyggede erhvervsområder. Såfremt de foreslåede arealer til bolig- og erhvervsformål ikke optages i kommuneplanen må der betinget af befolkningsprognosen, erhvervsudviklingen samt nærheden til Horsens og motorvejen forventes et ønske om nye udlæg til bolig- og erhvervsområder andre steder i tilknytning til Lund.

7.2.2 Nim

I Kommuneplan 1996 for den tidligere Brædstrup Kommune beskrives rammerne for Nim under kommunedel 41. Boligområderne er samlet mod vest, og byudvikling til boligformål sker især mod

nord. Områderne er her delvist udbygget. Mod sydøst er udlagt et erhvervsområde til tung industri, der kun i begrænset omfang er udbygget. Det foreslåede boligområde (BR.41.B.13) ligger i direkte tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Betinget af befolkningsprognosen må der i fremtiden forventes en øget efterspørgsel på boliger i attraktive omgivelser, som dette arealudlæg kan imødekomme.

7.2.3 Træden

I Kommuneplan 1996 for den tidligere Brædstrup Kommune beskrives rammerne for Træden under kommunedel 61. Landsbyen består i dag af en gammel landsbydel, der er omfattet af en bevarende lokalplan, samt af et nyere boligområde nordvest herfor, der er fuldt udbygget. Det foreslåede boligområde (BR.61.B.4) ligger i tilknytning hertil. Betinget af befolkningsprognosen og samfundsudviklingen må der i fremtiden forventes en øget efterspørgsel på boliger i attraktive omgivelser, herunder omkring Træden, som dette arealudlæg kan imødekomme.

7.2.4 Brædstrup

I Kommuneplan 1996 for den tidligere Brædstrup Kommune beskrives rammerne for Brædstrup nordøst under kommunedel 14. Generelt er boligområderne i byen samlet i de centrale dele og omkring Ring Skov, mens erhvervsområderne overvejende er samlet i de nordøstligste dele. De nyeste bolig- og erhvervsområder findes i byens nordøstlige del og er i dag delvist udbygget. Det foreslåede boligområde (BR.15.B.6)

og erhvervsområde (BR.14.E.15) ligger i direkte tilknytning til de eksisterende bolig- og erhvervsområder. Betinget af byens størrelse og placering i kommunen samt befolkningsprognosen må der i fremtiden forventes en fortsat bolig- og erhvervsudvikling i byen.

7.2.5 Sdr. Vissing (0-alternativ)

I Kommuneplan 1996 for den tidligere Brædstrup Kommune beskrives rammerne for Sdr. Vissing under kommunedel 51 samt i tillæg nr. 28. Det foreslåede boligområde (BR 51.B.17) ligger i tilknytning til rammeområderne BR 51.B.6, BR 51.B.14 og BR 51.B.16. Betinget af befolkningsprognosen og samfundsudviklingen må der i fremtiden forventes en øget efterspørgsel på boliger i attraktive omgivelser, herunder omkring Sdr. Vissing, som dette arealudlæg kan imødekomme.

7.3 Miljøvurdering og anbefalinger

7.3.1 Lund

Med det foreslåede nye boligområde (HR.07.B.16) udvides byen markant mod øst i forhold til sin nuværende størrelse. Området er naturligt afgrænset af Provstlund Skov og understøtter byens nuværende langstrakte struktur. Det foreslåede erhvervsområde (HR.07.E.12) ligger i tilknytning til eksisterende erhvervsområder mod syd og øst.

HR.07.B.16 – Boligformål

Hele området ligger i det særligt værdifulde landskab, der er udpeget omkring tunneldalen øst for byen. De særlige landskabsværdier knytter sig især til tunneldalen som geologisk struktur samt de visuelle oplevelsesmuligheder som tunneldalens markante terræn og karakter giver. Området er visuelt afgrænset fra tunneldalen af Provstlund Skov, der dækker dalsiden. Det reducerer områdets betydning for det udpegede landskab.

Området består dog af en bakke, der rejser sig i landskabet med op til 10 m inden for en afstand af ca. 200 m. I forhold til tunneldalen er der en højdeforskel på ca. 35 m målt neden for dalsiden og til bakketoppen. Selv om dalsiden er skovbevokset, kan bebyggelse på bakken visuelt påvirke landskabsoplevelsen i tunneldalen. I den videre planlægning af området bør landskabet besigtiges med henblik på at vurdere, hvordan det nye boligområde kan disponeres og bebygges uden at påvirke landskabsoplevelsen negativt. Det gælder især i forhold til tunneldalen men også i forhold til det øvrige landskab.

Den del af Provstlund Skov, der ligger umiddelbart nordøst for Provstlund, har en skovbyggelinie, der omfatter den østligste del af det udlagte område. Formålet med byggelinien er bl.a. at sikre skoven som et fritliggende element i landskabet. I dag opleves skoven især fra Provstlundstien, der krydser bakken i det foreslåede område, de omkringliggende veje, herunder bl.a. Silkeborgvej, samt fra tunneldalen. Der skal dispenseres fra naturbeskyttelsesloven § 17, hvis

der skal bygges inden for skovbyggelinien. For at bevare skovbrynets landskabelige værdi kan der i forbindelse med den videre planlægning af området udlægges en grøn, rekreativ struktur langs skoven, der holdes fri for bebyggelse.

I området findes en beskyttet sø og mose, hvis tilstand ikke må ændres uden dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3. I forbindelse med den videre planlægning af området bør disse naturtyper besigtiges med henblik på at vurdere deres naturmæssige tilstand samt påvirkningen af den ønskede plan. Søen og mosen kan med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer.

Anbefalinger

HR.07.B.16 – Boligformål

- Landskabet bør besigtiges med henblik på at vurdere, hvordan det nye boligområde kan disponeres og bebygges uden at påvirke landskabsoplevelsen negativt. Det gælder især i forhold til tunneldalen men også i forhold til det øvrige landskab.
- For at bevare landskabelige værdi af skovbrynet omkring Provstlund Skov kan der i forbindelse med den videre planlægning af området udlægges en grøn, rekreativ struktur langs skoven, der holdes fri for bebyggelse.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø og mose. Naturtypernes tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan. Søen og mosen kan med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer.

HR.07.E.12 – Erhvervsformål

Den sydøstligste del af området ligger i det særligt værdifulde landskab, der er udpeget omkring tunneldalen øst for byen. Betinget af områdets størrelse, afgrænsning og placering i tilknytning til eksisterende erhvervsbyggeri og motorvejs-tilslutning, vurderes erhvervsområdet ikke at påvirke landskabet yderligere i væsentligt omfang. Området bør dog i den videre planlægning sikres en landskabeligt bearbejdet afgrænsning mod nord, så erhvervsbyggeriet ikke forringer oplevelsen af det værdifulde landskab.

Den vestlige del af området gennemskæres af et stiforløb, der forbinder Silkeborgvej og Toftevej forbi det foreslåede boligområde. Stien er omgivet af levende hegn, der bør bevares i den videre planlægning af området. Områdets andet levende hegn markerer et markskel, men den del, der ligger i det foreslåede område, vurderes ikke betydeligt bevaringsværdigt.

Anbefalinger

HR.07.E.12 – Erhvervsformål

- I forbindelse med den videre planlægning af området bør der sikres en landskabeligt bearbejdet afgrænsning mod nord, så erhvervsbyggeriet ikke visuelt forstyrrer oplevelsen af det værdifulde landskab omkring ådalen.

7.3.2 Nim

Med den foreslåede ændring, udvides byen yderligere mod øst i tilknytning til byens eksiste-

rende bebyggelse mod sydøst og delvist udbygget boligområde mod øst/nordøst. Herefter er byen fortsat velafgrænset i forhold til det omgivende landskab.

BR.41.B.13 – Boligformål

Den østlige del af det foreslåede boligområde indgår i det særligt værdifulde landskab, der er udpeget omkring tunneldalen øst for byen. De særlige landskabsværdier knytter sig især til tunneldalen som geologisk struktur samt de visuelle oplevelsesmuligheder som tunneldalens markante terræn og karakter giver. Det foreslåede område er visuelt afgrænset fra tunneldalen af Nim Skov og vurderes derfor ikke at have væsentlige betydning for det værdifulde landskab, der knytter sig til tunneldalen.

Skovbyggelinien til Nim Skov omfatter den østlige del af området. Skovbyggelinien har bl.a. til formål at sikre skoven som et fritliggende element i landskabet. Skovens vestlige del er dog præget af markfelter, der skyder ind i skoven og giver den en meget kantet afgrænsning. Selv om det foreslåede område udbygges, vil afstanden til skoven stadig være mellem ca. 50 m og 300 m. Udbygningen af området betyder dog, at oplevelsen af skoven fra Eslundvej og Østerbyvej i nogen grad vil blive forringet. Generelt vurderes påvirkningen dog ikke væsentlig.

Området rummer en stor sø samt tre små vandhuller, der alle er beskyttede naturtyper. I forbindelse med den videre planlægning af området bør disse søer besigtiges med henblik på at vurdere deres naturmæssige tilstand samt påvirk-

ning af den ønskede plan. Søernes tilstand må ikke ændres uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. De kan med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer. I område findes desuden to beskyttede diger. Digerne bør i videst mulige omfang bevares som synlige kulturhistoriske strukturer i det nye boligområde. I det omfang det ikke er muligt, skal der dispenseres fra museumsloven § 29 a.

Anbefalinger

BR.41.B.13 – Boligformål

- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede søer. Søernes tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan. Søerne kan med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer.
- De beskyttede diger bør i videst mulige omfang bevares som synlige kulturhistoriske strukturer i det nye boligområde.

7.3.3 Træden

Med den foreslåede ændring i Træden fortsættes landsbyens udvikling med nye boligområder mod vest. Byen vil efter denne udvidelse fremstå med to kulturarkitektoniske udtryk – den gamle landsby mod øst og parcelhusområdet mod vest.

BR.61.B.4 – Boligformål

Området er omfattet af flere kulturhistoriske interesser, bl.a. landsbyens kulturmiljøudpegning og kirkens omgivelsesudpegning. Området grænser desuden op til beskyttelseslinien omkring et

fortidsminde. I alle tilfælde er det væsentligt at bevare oplevelsen af disse kulturhistoriske elementer i landsbyen og det omgivende landskab. Som udgangspunkt er det problematisk at etablere et nyt boligområde i et udpeget kulturmiljø, da ny bebyggelse kan forringe oplevelsen af kulturmiljøet samt den fortælle værdi, det repræsenterer. Såfremt der er behov for et nyt boligområde i Træden, er den foreslåede placering det bedste alternativ, da parcelhusbebyggelsen der ved samles mod vest og bibeholder den gamle landsby mod øst. Ved udbygning af det foreslåede område bør der dog i høj grad være vægt på, at områdets disponering og bebyggelse ikke forringer oplevelsen af kirken samt landsbyen fra det omgivende landskab, herunder fra vest. Desuden har den gamle landsby en forholdsvis åben karakter, hvor oplevelsen af landskabet fra landsbyen er væsentlig for landsbyens udtryk. Derfor er det også vigtigt, at det nye boligområde ikke påvirker den oplevelse negativt.

I forbindelse med den videre planlægning er det nødvendigt at håndtere spildevandsproblemerne for området, herunder den manglende kapacitet på rensningsanlægget og afstanden til egnet recipient til regnvandsafledning.

Anbefalinger

BR.61.B.4 – Boligformål

- Placering af ny bebyggelse i et kulturmiljø er problematisk. Udbygning af området bør kun ske med væsentlige hensyn til de kulturhistoriske værdier, herunder at den visuelle oplevelse af det gamle landsbymiljø og kirken bevares både fra landsbyen og det omgivende landskab, herunder fra vest.

7.3.4 Brædstrup

Med de foreslåede ændringer fastholdes den igangværende udviklingsstruktur af Brædstrup, idet erhvervsområdet længst mod nordøst udvides omkring Kragelund og boligområdet mod øst udvides omkring Sorgenfri. Byen vil efter denne udvidelse fortsat have en samlet og velafgrænset struktur i forhold til det omgivende landskab.

BR.15.B.6 – Boligformål

Den sydligste del af området er omfattet af byggelinien til Ring Skov. Den korteste afstand fra område til skoven er ca. 150 m. Byggelinien har bl.a. til formål at sikre skoven som fritliggende element i landskabet. I dette tilfælde er arealet umiddelbart vest/sydvest for det udlagte område udbygget helt eller delvist med boliger. Byggelinien formål er derfor ude af kraft i dette område. Det er dog nødvendigt at dispensere fra byggelinien i det omfang, der skal bygges inden for linien. Alternativt kan denne del af området friholdes for bebyggelse som en grøn struktur i det nye boligområde.

I området findes en beskyttet sø øst for Sorgenfri, hvis tilstand ikke må ændres. Søen kan med fordel bevares i det nye boligområde som et grønt element. Alternativt skal der dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 3. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø med henblik på at vurdere, i hvilket omfang den kan blive påvirket af den ønskede udvikling.

Anbefalinger

BR.15.B.6 – Boligformål

- Arealet inden for skovbyggelinien kan helt eller delvist udnyttes som en grøn struktur uden bebyggelse med sammenhæng til bydelens øvrige grønne strukturer.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø. Søens tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan.
- Søen kan og bevoksningen i den nordlige del af området med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer.

BR.14.E.15 – Erhvervsformål

I området findes et beskyttet moseområde samt levende hegn. Moseområdets tilstand må ikke ændres uden dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3. Såvel moseområdet som de levende hegn bør i videst mulige omfang bevares i den fremtidige planlægning, hvilket bl.a. kan ske som naturlige elementer til opdeling af er-

hvervsgrundene. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede mose med henblik på at vurdere, i hvilket omfang den kan blive påvirket af den ønskede udvikling.

Anbefalinger

BR.14.E.15 – Erhvervsformål

- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede mose. Mosens tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan.
- Den beskyttede mose og de levende hegn bør bevares i det nye erhvervsområde som grønne, opdelende elementer.

7.3.5 Sdr. Vissing

BR 51.B.17 Boligformål

Natur

Det foreslåede boligområde BR 51.B.17 ligger inden for skovbyggelinjen omkring Rolskoven. Skovbyggelinjen har bl.a. til formål at sikre skoven som et fritliggende element i landskabet. Når der er udarbejdet lokalplan kan Skov- og Naturstyrelsen ophæve skovbyggelinjen eller Byrådet kan meddele dispensation til hvert enkelt anlægsarbejde.

Skovbrynet mod boligområdet opleves hovedsageligt fra det eksisterende boligområde Rolskoven. En yderligere byudvikling mellem den eksisterende udstykning og skoven vurderes derfor

ikke som værende en væsentlig påvirkning, idet indkig til boligområdet fra det omgivende landskab er skærmet af skovområdet Rolskoven. Det bør dog i forbindelse med lokalplanlægning overvejes at opretholde en bebyggelsesfri bræmme langs skovbrynet.

Kulturarv

I det konkrete område er sporene fra stjerneudskiftningen var i forvejen svage, og idet den eksisterende udstykning Rolskoven og områdets læhegn i forvejen har brudt disse spor, vurderes kulturarven ikke påvirket væsentligt.

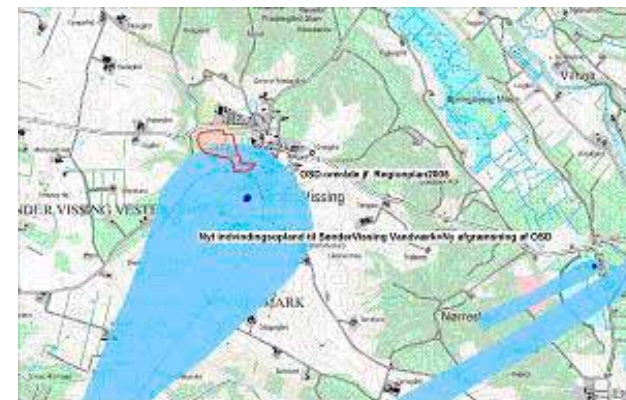
Afledning af spildevand /regnvand

I forbindelse med den videre planlægning er det nødvendigt at håndtere spildevandsproblemerne i området, herunder den manglende kapacitet på transportledningen for spildevand og afstanden til recipient for regnvandsafledning.

Vand

Boligområdet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser og indenfor indvindingsoplandet til Sønder Vissing Vandværk. Miljøcenter Århus har i sommeren 2009 afsluttet en grundvandskortlægning i området, som vil medføre, at områdets status ændres til et område med drikkevandsinteresser og indvindingsoplandets udstrækning ændres, hvilket betyder, at boligområdet alligevel ikke vil være i konflikt med områdets grundvandsinteresser.

Figur 8B: Den blå linje angiver den nye afgræns-

ning af område med særlige drikkevandsinteresser

Anbefalinger

BR 51.B.17 – Boligformål

- I forbindelse med lokalplanlægning af området bør der sikres en afstand mellem boligområdet og skovbrynet i form af en bebyggelsesfri bræmme.
- Håndtering af kapacitet og afstande for afledning af hhv. spildevand og overfladevand skal håndteres i den videre planlægning.

Østbirkfingeren

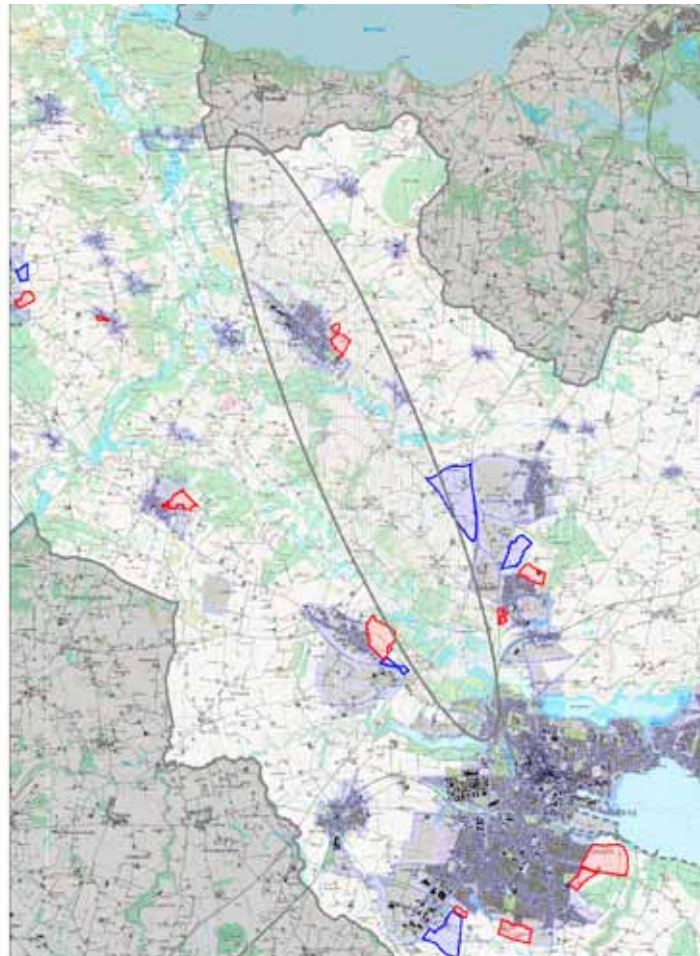
Ændringerne i Østbirkfingeren omfatter to nye boligområder, der begge er placeret øst for byen Østbirk. I udviklingsstrukturen er byen en mellemby i den udviklingsfinger, der er orienteret mod Ry. Det ene område udgør et mindre areal på ca. 3,4 ha (GE.1.B.14) og det andet et større areal på ca. 16,2 ha (GE.4.B.19).

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab
- Kulturhistorie
- Spildevand
- Trafik og veje

8.1 Miljøstatus

Den bymæssige udviklingsfinger krydser den markante tunneldal umiddelbart nord for Horsens og forløber herefter på morænebakken mod nord/nordvest. Morænen har omkring Østbirk markant dødspreg og er mod nordvest gennemskåret af en hedeslette omkring Gudenåen.

Figur 10: Foreslåede udviklingsområder i Østbirkfingeren ligger i Østbirk.

8.1.1 Østbirk

Landskab

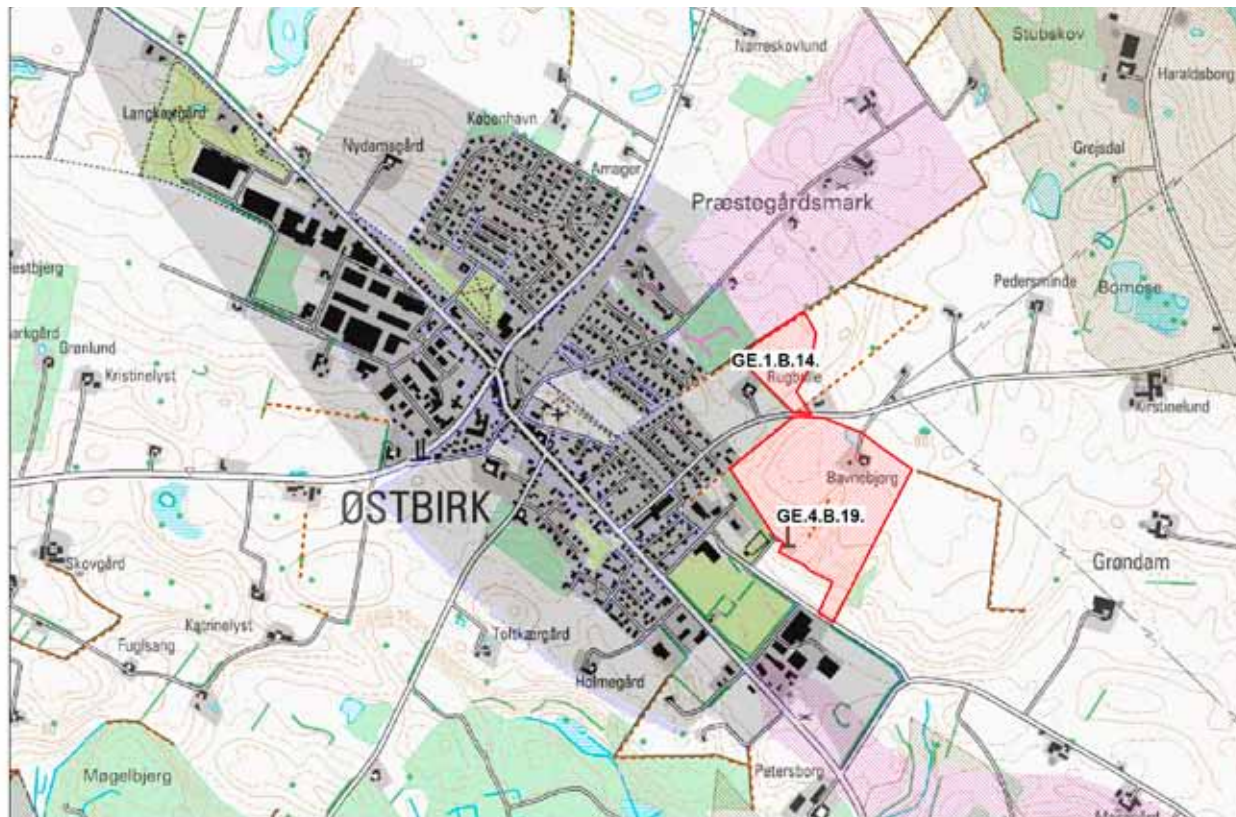
Østbirk ligger i et markant dødispræget morænelandskab, der gennemskæres af en hedeslette med direkte forbindelse til hedesletten omkring Gudenåen mod nordvest. De mindre ådale omkring byen er sammen med de mere markante tunneldale, hedesletter og bakkelandskaber udpeget som særligt værdifuldt landskab i Regionplan 2005. De ældste dele af Østbirk ligger på den lave slette, men med tiden er byen udvidet mod nord og øst, så den her strækker sig op på morænen. Landskabet omkring byen er landbrugspræget og rummer flere mindre og middelstore skovområder. Terrænet er generelt varieret med store og små bakker, flere dødishuller og mindre ådale.

De foreslåede boligområder (GE.1.B.14 og GE.4.B.19) udvider byen mod øst i det skrånende terræn mellem hedesletten og morænen. Begge områder ligger uden for de udpegede værdifulde landskaber.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Østbirk består især af bevarede diger omkring marker samt kulturmiljøer udpeget i Regionplan 2005.

Dele af de foreslåede boligområder (GE.1.B.14 og GE.4.B.19) afgrænses af fragmenterede diger. Det ene område (GE.1.B.14) grænser desuden op til det udpegede kulturmiljø omkring Præstegårdsmark.

Figur 11: Landskabet syd, øst og nord for byen er udpeget som særligt værdifuldt landskab. Der ud over rummer de bynære landskaber omkring udviklingsområderne udpegede kulturmiljøer og beskyttede diger.

Spildevand

Der er kapacitetsproblemer i eksisterende spildevandsledninger i Østbirk. Øget belastning af overløbsbygværker vil medføre krav om separatloakering i Østbirk.

Trafik og veje

Kapaciteten for afvikling af yderligere biltrafik ved den eksisterende tilslutning af Skolegade til Storegade er begrænset.

8.2 0-alternativ

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2003-2015 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Gedved Kommune være gældende.

8.2.1 Østbirk

I Kommuneplan 2003-2015 for den tidligere Gedved Kommune beskrives rammerne for Østbirk i afsnit 2.18. De foreslåede boligområder (GE.4.B.14/ GE.4.B.19) ligger i direkte forlængelse af allerede udlagte og delvist udbyggede boligområder. Såfremt de foreslåede ændringer ikke gennemføres vil boligudviklingen i byen være begrænset til eksisterende områder, herunder omdannelse.

8.3 Miljøvurdering og anbefalinger

8.3.1 Østbirk

De foreslåede boligområder ved Østbirk ligger i byens øst/sydøstlige del, og har ud fra en landskabelig betragtning en hensigtsmæssig placering og afgrænsning i forhold til den allerede igangværende byudvikling og det omgivende landskab. Med udvidelsen er boligområderne fortsat samlet mod nordøst, øst og syd omkring hovedgaderne Storegade og Ydingvej, mens erhvervsområderne koncentrerer sig mod nordvest. Mod vest er byen afgrænset af omfartsvejene Rydalvej og Skovbakkevej mens byen til de øvrige sider grænser direkte op til det åbne land. Udbygningen af områderne vurderes at kunne

give problemer i forhold til afledning af regn- og spildevand, idet der i Østbirk ikke er foretaget separatkloakering. Således kan der i forbindelse med store nedbørsmængder forekomme flere udledninger af urensset spildevand via overløbsbygværker til Gudenåsystemet. Med den fortsatte byudvikling bør der stilles krav om separatkloakering i Østbirk.

Begge områder ligger op til Skolegade, der er den umiddelbart oplagte vejforbindelse til Storegade. Idet Skolegade forløber forbi Østbirk Skole, kan den øgede trafikmængde, de nye boligområder genererer, påvirke trafikikkerheden for skoleelever samt andre bløde trafikanter. Der bør derfor sikres en alternativ vejadgang, der forbinder områderne til rundkørslen på Storegade, så antallet af køretøjer forbi Østbirk Skole nedbringes. Desuden bør de i områderne sikres stiftorbindelser mellem boligområdet og skolen, så skoleelever og andre bløde trafikanter ikke behøves at færdes langs vejene.

GE.1.B.14 – Boligformål

Området afgrænses mod nord af et beskyttet dige, der desuden markerer grænsen til det udpegede kulturmiljø omkring Præstegårdsmark. Der ud over er der registreret i beskyttet dige længere mod syd parallelt hermed. Ortofoto indikerer dog, at dette dige er helt eller delvist fjernet, men det skal undersøges nærmere i forbindelse med den videre planlægning af området. Da det eksisterende dige forløber i randen af området, bør det bevares og sikres som en synlig kulturhistorisk struktur, der bidrager til områdets karakter og vidner om områdets kulturhistorie.

GE.4.B.19 – Boligformål

Både langs områdets nordlige afgrænsning samt midt i området er registreret beskyttede diger. Ortofoto indikerer, at diget midt i området er fjernet, men det skal undersøges nærmere. Jævnført ovenstående bør det nordlige dige bevares som en synlig struktur i det nye boligområde. Der vil dog muligvis være behov for at gennembyde det i forbindelse med vejtilslutning fra Skolegade. Såfremt diget midt i område består, kan det bevares og indarbejdes i bebyggelsesplanen for området. Alternativt skal der dispenseres fra museumslovens § 29 a før det kan fjernes.

Anbefalinger

GE.1.B.14/ GE.4.B.19 – Boligformål

- Der bør ske en grøn, landskabelig bearbejdning af områdernes afgrænsning mod det åbne land.
- Der bør iværksættes den fornødne planlægning for udvidelse af spildevandskapaciteten, herunder for etablering af forsinkelsesbassiner eller separatkloakering.
- Der bør sikres en alternativ vejadgang, der forbinder boligområderne til rundkørslen på Storegade, så antallet af køretøjer forbi Østbirk Skole nedbringes.
- Der bør sikres stiftorbindelser mellem boligområderne og skolen, så skoleelever og andre bløde trafikanter ikke behøves at færdes langs vejene.
- De beskyttede diger bevares som erkendelige kulturhistoriske strukturer i og omkring boligområderne.

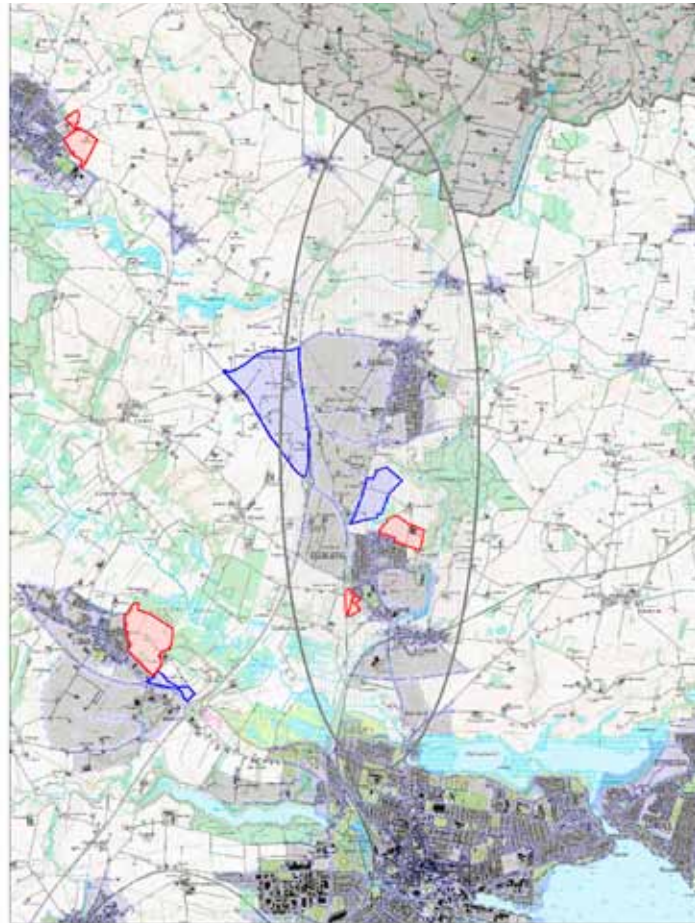
Gedvedfingern

Ændringerne i Gedvedfingern, der i udviklingsstrukturen orienterer sig mod Skanderborg, omfatter tre nye boligområder og to nye erhvervsområder omkring Gedved og Egebjerg. Begge byer er i udviklingsstrukturen mellembyer.

Omkring Egebjerg er foreslået to mindre boligområder mod sydvest på hhv. ca. 4,2 ha (HR.06.B.18) og 4,3 (HR.06.B.20) samt et større område mod nordøst på ca. 23,6 ha (HR.06.B.19). Desuden er foreslået et erhvervsområde nord for byen på ca. 33,6 ha (HR.06.E.11). Vest for Gedved er foreslået et erhvervsområde på ca. 134,3 ha (GE.1.E.20).

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab
- Kulturhistorie
- Natur
- Spildevand
- Trafik og veje

Figur 12: Foreslåede udviklingsområder i Gedvedfingern ligger i Egebjerg og Gedved

9.1 Miljøstatus

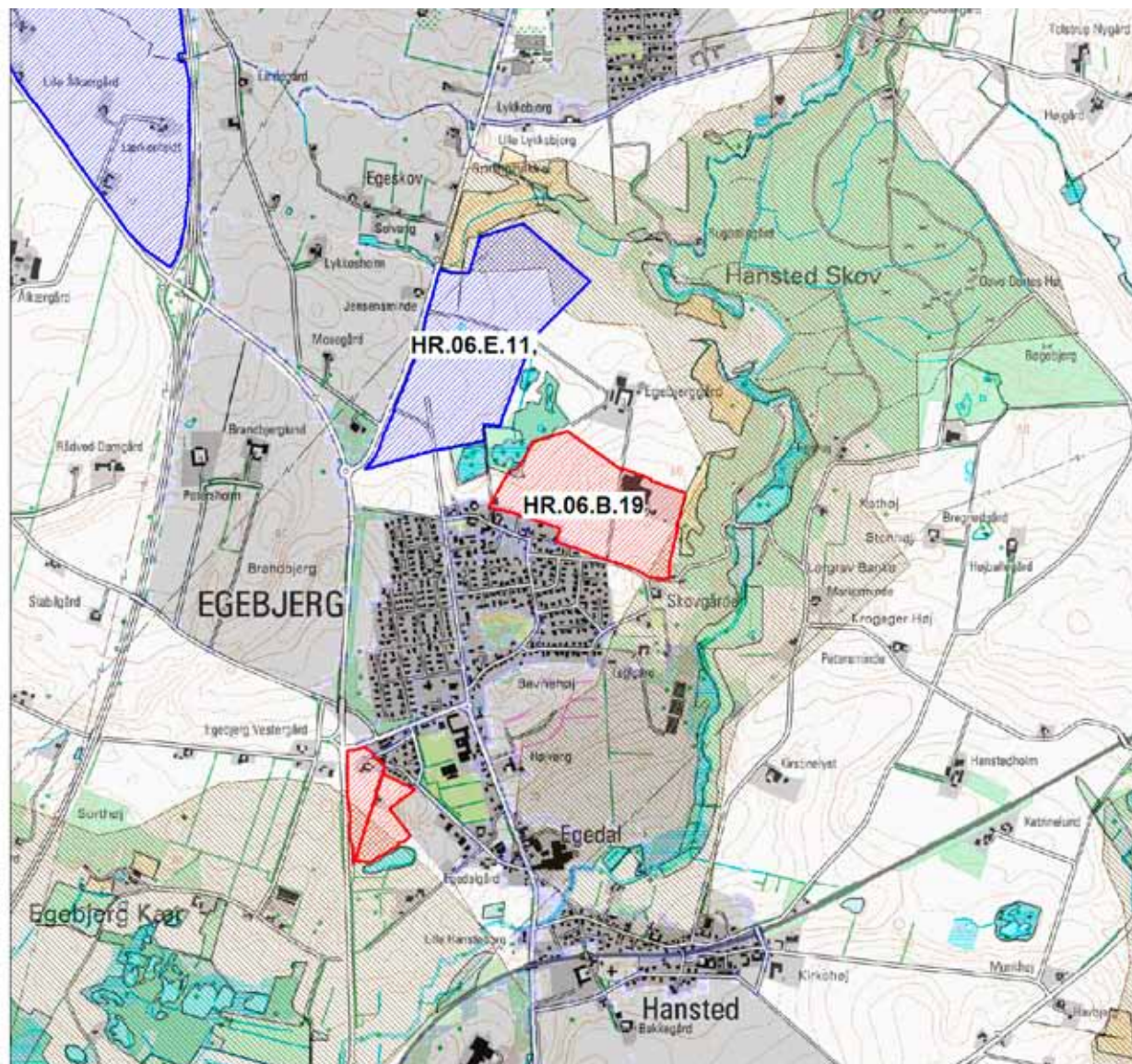
Den bymæssige udviklingsfinger krydser den markante tunneldal umiddelbart nord for Horsens og forløber herefter på morænebakken mod nord. Morænen gennemskæres af mindre ådale og har omkring Gedved markant dødispræg. Længere mod nord er landskabet markant bakket.

9.1.1 Egebjerg

Landskab

Egebjerg ligger på den bakkede moræne, der umiddelbart syd og øst for byen gennemskæres af en markant ådal med forbindelse til den brede tunneldal, der forløber længere mod sydvest. Såvel ådal som tunneldal er i Regionplan 2005 udpeget som særligt værdifulde landskaber. Ådalens og tunneldalens sider er mange steder skovpræget, men der ud over rummer byens omgivende landskab kun få mindre bevoksninger. Egebjerg ligger i nærheden af Horsens og det omgivende landbrugslandskab er præget af større infrastrukturanlæg som bl.a. motorvej, hovedvej og jernbane til/fra Horsens.

De sydligste dele af de to boligområder mod sydvest (HR.06.B.18 og HR.06.B.20) samt den nordligste del af erhvervsområdet mod nord (HR.06.E.11) er omfattet af de udpegede værdifulde landskaber.

Figur 13: Landskabet øst, syd og vest for byen er udpeget som særligt værdifuldt. Hansted Skov er omfattet af en skovbyggelinie og der ud over rummer landskabe omkring udviklingsområderne beskyttede naturtyper og diger.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Egebjerg består af enkelte bevarede diger samt værdifulde kulturmiljøer, der i Regionplan 2005 er udpeget syd og øst for byen.

Erhvervsområdet mod nord (HR.06.E.11) rummer et beskyttet dige.

Natur

De væsentligste naturværdier omkring Egebjerg knytter sig især til skovene, ådalens og tunnel-dalens lavbundsområder samt søer, enge og moser på morænen.

Boligområdet mod sydvest (HR.06.B.20) grænser op til en beskyttet sø, og boligområdet mod nordøst (HR.06.B.19) grænser op til et beskyttet eng- og moseområde og er delvist omfattet af skovbyggelinien til Hansted Skov. Erhvervsområdet mod nord (HR.06.E.11) rummer et vandhul og grænser op til en ådal med beskyttede mose-, eng- og overdrevarsarealer.

9.1.2 Gedved

Landskab

Gedved ligger på den storbakkede moræne, der øst for byen brydes af en mindre ådal. Landskabet vest for byen er et storbakket landbrugslandskab med stedvist dødispræg. Morænen er til alle sider afgrænset af ådale, der i Regionplan 2005 er udpeget som et sammenhængende særligt værdifuldt landskab.

Det foreslåede erhvervsområde vest for Gedved ligger på morænen uden for de værdifulde landskaber.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Gedved består primært af bevarede diger samt et udpeget kulturmiljø omkring Hansted Skov.

Det foreslåede erhvervsområde vest for Gedved rummer et beskyttet dige.

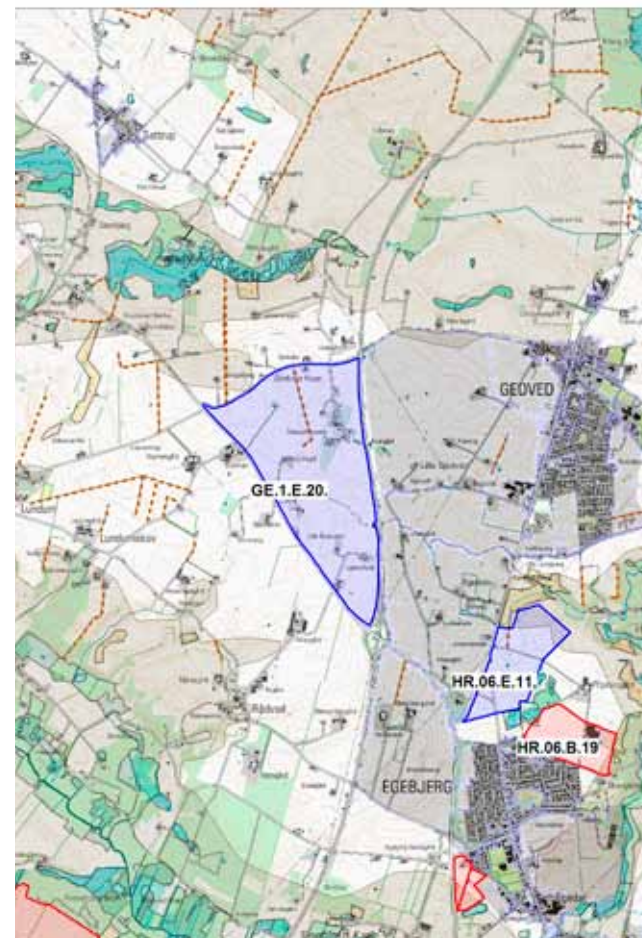
Natur

De væsentligste naturværdier omkring Gedved knytter sig til ådalene samt områdets mange små vandhuller.

Erhvervsområdet vest for Gedved rummer seks vandhuller, der er beskyttede naturtyper.

Spildevand

Der er kapacitetsproblemer i eksisterende spildevandsledninger, som ikke vil kunne aftage spildevand fra det ca. 135 ha store erhvervsområde. Området ligger langt fra recipienten og der indgår 3 vandskel i området

Figur 14: De markante ådale vest for Gedved er udpeget som særligt værdifuldt landskab. Der ud over rummer landskabet omkring udviklingsområdet beskyttet natur og beskyttede diger.

Trafik og veje

Området er trafikalt velbeliggende ved motorvejsafkørsel 55, men tilslutningsanlægget vil muligvis skulle udbygges.

9.2 0-alternativ

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2003-2015 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Gedved Kommune og Kommuneplan 2006-2009 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Horsens Kommune være gældende.

9.2.1 Egebjerg

I Kommuneplan 2006-2009 for den tidligere Horsens Kommune beskrives rammerne for Egebjerg under delområde 6. To af de foreslåede boligområder (HR.6.B.18/ HR.6.B.20) ligger i forlængelse af eksisterende boligområder og områder til offentlige formål i den sydvestlige del af byen, mens et tredje boligområde (HR.6.B.19) er foreslået mod nordøst i forlængelse af boligområderne her. Tidligere udlagte boligområder i byens sydøstlige del er i dag delvist udbygget og der er betinget af befolkningsprognosen og nærheden til Horsens vurderet et behov for nye boliger i dette område. Såfremt der ikke udlægges boliger i dette område, må der forventes et behov for at udlægge nye boligområder andre steder i nærheden af Horsens. Alternativt vil muligheden for nye boliger være begrænset til om-

dannelse af eksisterende områder. Det foreslåede erhvervsområde (HR.6.E.11) ligger nord for byen i tilknytning til allerede udlagte erhvervsområder mellem Egebjerg og Gedved, hvor der er let adgang til motorvejen. Såfremt der ikke udlægges erhvervsområde her, forventes et behov for anden placering i nærheden af Horsens.

9.2.2 Gedved

I Kommuneplan 2003-2015 for den tidligere Gedved Kommune beskrives rammerne for Gedved i afsnit 2.15. Heri er udlagt erhvervsområder mellem Egebjerg og Gedved i et langstrakt bånd øst for motorvejen, der er ledigt eller delvist udbygget. Det foreslåede erhvervsområde (GE.1.E.20) ligger vest for motorvejen. Såfremt der ikke udlægges erhvervsområde her, forventes et behov for anden placering i nærheden af Horsens betinget af en forventet stigende erhvervsudvikling.

9.3 Miljøvurdering og anbefalinger

9.3.1 Egebjerg

De foreslåede boligområder har ud fra en landskabelig betragtning en fornuftig placering, idet byen herefter fortsat fremstår samlet og velafgrænset i forhold til det omgivende landskab og eksisterende vejstrukturer. Det foreslåede erhvervsområde ligger nord for byen mellem Egebjerg og Gedved i tilknytning til eksisterende erhvervsområder ved Egebjergvej. Ud fra en landskabelig betragtning kan det være pro-

blematisk, at afgrænsningen mellem de to byer med denne placering på sigt bliver mere diffus.

HR.06.B.18/20 – Boligformål

Den sydlige halvdel af de to områder indgår i det særligt værdifulde landskab, der er udpeget omkring tunneldalen syd/sydvest for byen. Områderne ligger i det skrånende terræn, der på dette sted afgrænser tunneldalen og morænebakken. Det er vigtigt, at disponering, udbygning og afgrænsning af disse områder sker med væsentlige hensyn til, hvordan boligområdet vil opleves fra tunneldalen, således at landskabsoplevelsen ikke forringes.

Områderne grænser mod syd op til en beskyttet sø. Søens tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte uden dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3. En landskabelig bearbejdning af boligområdets afgrænsning mod syd kan med fordel integrere søen som tilstødende natur- og landskabelement. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø med henblik på at vurdere, i hvilket omfang den kan blive påvirket af den ønskede udvikling.

HR.06.B.19 – Boligformål

Området ligger på en lille bakke og grænser mod øst helt op til det værdifulde landskab, der er udpeget omkring ådalen øst for byen. Både ådalen og dens markante sider er på denne strækning skovpræget og den østlige del af området er omfattet af en byggelinie til Hansted Skov. Det er vigtigt at disponering og udbygning af området sker uden at bebyggelsen påvirker den visuelle

oplevelse af ådalen negativt. Det gælder både oplevelsen fra det omgivende landskab og fra selve ådalen. Desuden bør hensynet til skoven som markant landskabselement varetages i den videre planlægning. Det er i forbindelse med udbygning af området nødvendigt at søge dispensation fra skovbyggelinien, jf. naturbeskyttelsesloven § 17.

Mod vest grænser området op til et eng- og moseområde og mod øst til et beskyttet overdrev. Disse områder er som ovenfor nævnt beskyttet mod tilstandsændringer jf. naturbeskyttelsesloven § 3, og der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger med henblik på at vurdere, i hvilket omfang de kan blive påvirket af den ønskede udvikling. Boligområdets afgrænsning kan med fordel integrere nærheden til disse naturtyper i en grøn og dynamisk overgang mellem byen og landskabet.

Anbefalinger

HR.06.B.18/19/20 – Boligformål

- Landskabet bør besigtiges med henblik på at vurdere, hvordan de nye boligområder kan disponeres og bebygges uden at påvirke landskabsoplevelsen negativt. Det gælder især i forhold til de markante dale og de visuelle oplevelsesmuligheder, der knytter sig til disse landskaber.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede naturtyper, der lig-ger i tilknytning til områderne. Naturtypernes tilstand må ikke ændres

direkte eller indirekte af den ønskede plan. I det omfang det er muligt kan disse naturtyper ud-nyttes som naturlige elementer i tilstødende landskab.

- Søen kan og bevoksningen i den nordlige del af området med fordel indarbejdes i det nye boligområde som grønne elementer.
- En landskabelig bearbejdning af boligområdets afgrænsning mod syd kan med fordel, i det omfang det er muligt, integrere naturtyperne som tilstødende natur- og landskabselementer.

HR.06.E.11 – Erhvervsformål

Området ligger i et jævnt terræn nord for byen ud til Egebjergvej i tilknytning til erhvervsområderne på den anden side af vejen. Den nordlige del af området ligger i det udpegede værdifulde landskab omkring ådalen. Det værdifulde landskab er især betinget af det store sammenhængende ådalsystem, ådalens terræn med markante dalsider samt de lysåbne naturtyper og skove, der præger ådalslandskabet. Denne karakter kan være sårbar over for markant byggeri på nærtliggende arealer, idet det kan påvirke den visuelle oplevelse af landskabet både fra ådalen og landskabet nord herfor. Ud fra en landskabelig betragtning kan det derfor være u hensigtsmæssigt at placere et nyt erhvervsområde på arealet. Effekten vil dog i høj grad være betinget af karakteren af det tilladte byggeri, samt hvordan overgangen mellem er-

hvervsområdet og ådalen bearbejdes. Såfremt erhvervsområdets placering fastholdes, bør områdets disponering og udbygning ske med særlige landskabelige hensyn. For at sikre, at ådalen fortsat kan opleves som et værdifuldt landskabselement anbefales det, at områdets nordlige afgrænsning enten trækkes længere mod syd eller at der udlægges et grønt bælte mellem ådalen og erhvervsbyggeriet. Der bør være tilstrækkelig afstand mellem ådalen og byggeriet til at sikre, at byggeriet ikke visuelt forringer landskabet og oplevelsen heraf.

Både mod nord og sydøst grænser området op til arealer med naturtyper, der er beskyttede jf. naturbeskyttelsesloven § 3. Mod nord rummer ådalen overdrevarsarealer og mod sydvest findes et sammenhængende mose- og engareal, der også rummer en sø. I selve området findes desuden en lille sø, der ligeledes er beskyttet. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede naturtyper, så der kan tages de nødvendige naturmæssige hensyn i den videre planlægning der sikrer, at naturtypernes tilstand ikke påvirkes af den ønskede plan. I områdets nordvestlige del ligger et ca. 200 m langt dige, der er beskyttet jf. museumsloven § 29 a. Diget ligger i matrikelskel og som en naturlig afgrænsning mellem Danish Crowns forrenseanlæg og udbygningsområdet. Diget bør derfor bevares og indarbejdes i bebyggelsesplanen for området.

Anbefalinger

HR.06.E.11 – Erhvervsformål

- Områdets nordlige grænse bør af landskabelige hensyn flyttes længere mod syd. Alternativt bør den nordlige del af området udlægges som et grønt bælte mellem ådalen og erhvervsområdet.
- Det er vigtigt at området mod nord og øst sikres en grøn og landskabelig bearbejdet afgrænsning med væsentlige hensyn til landskabets karakter.
- Det bør sikres, at erhvervsbyggeriet nærmest ådalen dimensioneres og udformes på en måde, der ikke påvirker den visuelle oplevelse af det værdifulde landskab negativt, herunder oplevelsen fra ådalen samt landskabet nord herfor.
- Da erhvervsområdet ligger tæt på bymæssig bebyggelse bør områdets afgrænsning mod syd og øst bearbejdes på en måde, så området ikke visuelt forringer oplevelsen af boligområdernes grønne omgivelser.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede naturtyper, der lig-ger i tilknytning til områderne. Naturtypernes tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan.
- Det beskyttede dige bør bevares som en erkendelig kulturhistorisk struktur.

9.3.2 Gedved

GE.1.E.20 – Erhvervsformål

Det foreslåede erhvervsområde ligger vest for Gedved på den vestlige side af motorvejen. Hidtil har erhvervsområderne været fastholdt som et langstrakt bånd på den østlige side af motorvejen. Det har sikret, at landskabet fortsat kan opleves uforstyrret mod vest. Det foreslåede område ligger på en morænebakke afgrænset af ådale, der er udpeget som værdifuldt landskab. Med dette nye erhvervsområde vil der skabes en "erhvervskorridor" langs motorvejen, der på denne strækning fjerner muligheden for at opleve landskabet. Det er som udgangspunkt en uheldig udvikling, og der bør søges en alternativ placering for det ønskede erhvervsområde. Der er i dag fortsat ledige eller kun delvist udnyttede erhvervsområder øst for motorvejen. I det omfang, disse områder er utilstrækkelige til at dække behovet i området, og det foreslåede erhvervsområde fastholdes, bør området også fremtiden holdes inden for den afgrænsning, det eksisterende vejnet skaber. Det bør således ikke være mulighed for, at erhvervsområdet på sigt udvides yderligere mod syd og vest, da det forstærker "erhvervskorridoren" langs motorvejen og forringer landskabsoplevelsen yderligere. Endelig er det foreslåede erhvervsområde placeret i den vestlige del af udviklingsfingeren. For at understøtte fingerstrukturen er det vigtigt, at landskabet mellem udviklingsfingrene friholdes for byudvikling. Det understreger vigtigheden af, at udviklingen af det samlede erhvervsområde

ved Gedved ikke udvides yderligere mod vest, men bør holdes øst for motorvejen.

I den nordlige del af det foreslåede erhvervsområde ligger et beskyttet dige, der i videst mulige omfang bør bevares i det nye erhvervsområde som en naturligt opdelende struktur. Det kræver dispensation fra museumsloven § 29 a at ændre digets tilstand.

I området findes seks mindre søer, der er beskyttet jf. naturbeskyttelsesloven § 3. Én af søerne er et regnvandsbassin i forbindelse med motorvejen. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede naturtyper, så der kan tages de nødvendige naturmæssige hensyn i den videre planlægning der sikrer, at naturtypernes tilstand ikke påvirkes af den ønskede plan. Søerne bør i videst mulige omfang bevares i det udbyggede erhvervsområde. Alternativt skal der etableres erstatningsbiotoper.

Området ligger løsrevet fra eksisterende kloakerede områder, og er således ikke omfattet af eksisterende spildevandsplanlægning. Kapaciteten i eksisterende spildvandsledninger øst for motorvejen må formodes at være opbrugt, idet området ikke har været indarbejdet som perspektivareal i spildevandsplanen. Der vil derfor være behov for udvidelse af kapaciteten i spildevandsledningerne. Fra de nærmeste planlagte områder ledes spildevandet til Horsens Centralrenseanlæg. Ved udledning igennem renseanlæg vurderes påvirkningen ikke væsentlig. Der vil skulle udarbejdes tillæg til spildevandsplanen, hvori der tages stilling til afledningen og evt. kapacitetsudvidelse. Overfladevand fra veje

og befæstede arealer vil sandsynligvis skulle ledes til lokale recipienter via evt. forsinkelsesbassiner. I forbindelse med udarbejdelse af tillæg til spildevandsplan og detaljeret lokalplan tages der endelig stilling til afledningen af spildevand. Betinget af det foreslåede erhvervsområdes størrelse og karakter må det forventes at genere en væsentlig mængde tung trafik. Som følge heraf vil der være behov for udvidelse af tilslutningsanlægget til motorvejen. Desuden kan der ventes øget tung trafik ad Østbirkvej og Skanderborgvej mod Horsens. Da der kun er få beboelser omkring det foreslåede erhvervsområde og langs de trafikale tilslutningsveje, vurderes støjpåvirkningen fra erhvervsområdet og trafikken ikke væsentlig. Det er dog vigtigt, at nærliggende beboelser sikres mod en evt. støjpåvirkning fra erhvervsområdet.

Anbefalinger

GE.1.E.20 – Erhvervsformål

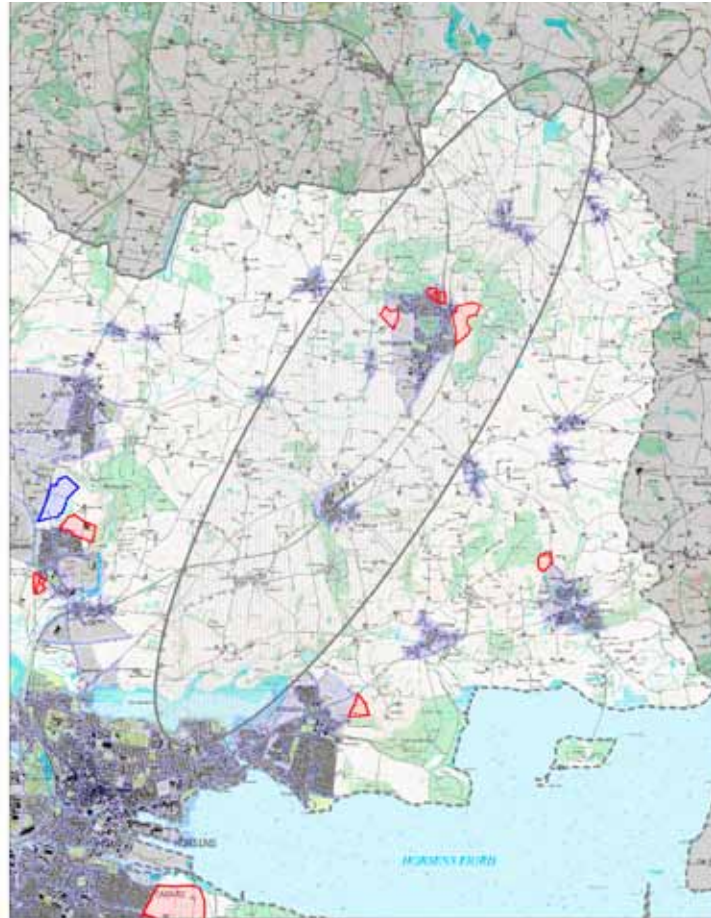
- Der bør af landskabelige hensyn søges en alternativ placering af erhvervsområdet, da en "erhvervskorridor" langs motorvejen er uheldig og forhindrer oplevelsen af landskabet mod vest.
- Alternativt bør det sikres, at erhvervsområdet afgrænses af det eksisterende vejnet omkring det foreslåede område. Der bør i fremtiden ikke være mulighed for at erhvervsområdet udvides yderligere mod syd og vest, da det forstærker "erhvervskorridoren" og forringer landskabsoplevelsen yderligere.
- Erhvervsområdet bør sikres en landskabeligt bearbejdet afgrænsning mod det omgivende landskab, så erhvervsbyggeriet ikke virker visuelt markant på omgivelserne og forringer oplevelsen af det omgivende landskab.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af de beskyttede søer i området. De-res tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede plan. Søerne bør bevares i det udbyggede erhvervsområde. Alternativt skal der etableres erstatnings-biotoper.
- Det beskyttede dige bør bevares som kulturhistorisk element og naturligt afgrænsende struktur i det udbyggede erhvervsområde.
- Afledning af spildevand og håndtering af overfladevand skal håndteres i ny spildevandsplanlægning for området.

Hovedgårdfingeren

Ændringerne i Hovedgårdfingeren omfatter tre nye boligområder, der alle er placeret ved byen Hovedgård. I udviklingsstrukturen er byen en mellembym i den udviklingsfinger, der er orienteret mod Århus. To af områderne udgør mindre arealer på ca. 7,2 ha (GE.2.B.15) og 8,4 ha (GE.2.B.16), mens det sidste udgør ca. 21,8 ha (GE.2.B.17).

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab
- Kulturhistorie
- Natur
- Jordforurening
-

Figur 15: Foreslåede udviklingsområder i Hovedgårdfingeren ligger i Hovedgård.

10.1 Miljøstatus

Den bymæssige udviklingsfinger krydser den markante tunneldal umiddelbart nord for Horsens og forløber herefter på morænebakken mod nordøst. Morænen har i den nordøstligste del markant dødispræg, bl.a. omkring Hovedgård, inden den afgrænses af en tunneldal omkring kommunegrænsen.

10.1.1 Hovedgård

Landskab

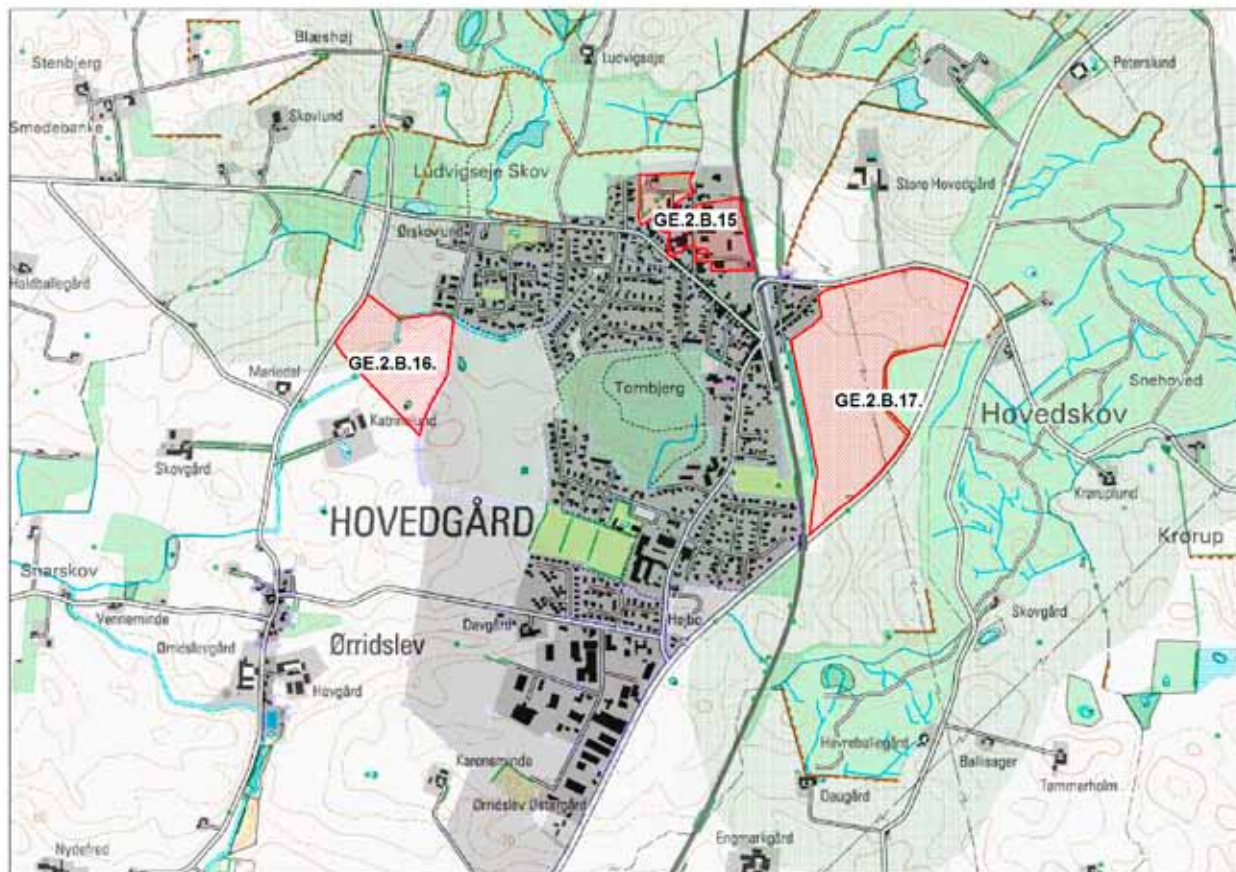
Hovedgård ligger i et markant dødislandskab, hvor terrænet er småbakket og præget af mange dødishuller. Byen er mod nord og øst omgivet af skov, mod syd og vest af landbrugslandskab. De ældste dele af byen ligger mod nordøst. Med tiden er byen vokset mod vest og syd omkring den skovbevoksede bakke Tornbjerg.

Kulturarv

De kulturhistoriske spor omkring Hovedgård består i høj grad af bevarede diger. De findes visse steder som markafgrænsninger, bl.a. omkring Store Hovedgård, samt stedvist i og omkring skovene. Det gælder bl.a. Hovedskov, som udviklingsområdet mod øst grænser op til.

Natur

Naturværdierne omkring Hovedgård knytter sig især til skovene samt de mange dødishuller med nærmeste omgivelser. Alle skovene er omfattet af skovbyggelinier, der bl.a. omfatter

Figur 16: Landskabet nord og øst for byen er domineret af skovområder, der er omfattet af skovbyggelinier. Desuden rummer det bynære landskab omkring udviklingsområderne beskyttede diger og naturtyper.

del af udviklingsområdet mod vest (GE.2.B.16) samt hele området mod øst (GE.2.B.17). Desuden ligger der en beskyttet sø i området mod vest (GE.2.B.16) samt området mod nord (GE.2.B.15).

Jordforurening

I byens nordlige del, er der foreslået omdannelse af et erhvervsområde til boligformål (GE.2.B.15). I området er kortlagt jordforurening på vidensniveau 2 jf. jordforureningsloven § 4.

10.2 0-alternativ

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2003-2015 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Gedved Kommune være gældende.

10.3.1 Hovedgård

I Kommuneplan 2003-2015 for den tidligere Gedved Kommune beskrives rammerne for Hovedgård i afsnit 2.16. Desuden er et nyt boligområde tilført med kommuneplantillæg nr. 12. De udlagte boligområder er i dag delvist udbygget. De foreslåede ændringer vil dels omdanne et erhvervsområde i byens nordlige del til boligformål (GE.2.B.15) samt tilføre byen to ny boligområder i tilknytning til eksisterende boligområder mod øst (GE.2.B.17) og mod vest (GE.2.B.16). Betinget af befolkningsprognosen samt byens placering i kommunen må der forventes en fortsat efterspørgsel på boliger omkring Hovedgård, som disse arealudlæg kan imødegå.

10.3 Miljøvurdering og anbefalinger

10.3.1 Hovedgård

Med de foreslåede arealudlæg er boligområderne i Hovedgård centreret i den nordlige del af byen, mens erhvervsområderne koncentrerer

i den sydlige del af byen. Hele byen vil fortsat være samlet nord for hovedvejen Gl. Århusvej og fremstå som en samlet bymæssig bebyggelse, der er velafgrænset i forhold til det omgivende landskab.

GE.2.B.15 – Boligformål

Den foreslåede omdannelse af området fra erhvervsformål til boligformål vil samle boligområderne i den nordlige del af byen og erhvervsområderne i den sydlige del. I området er kortlagt jordforurening på vidensniveau 2. Det er derfor vigtigt sikre, at den nye anvendelse ikke udgør en miljørisiko for mennesker og miljø, men at der tages de nødvendige hensyn i byggeri og på friarealer.

I området findes en sø, der er beskyttet jf. naturbeskyttelsesloven § 3, og dens tilstand må derfor ikke ændres direkte eller indirekte uden dispensation. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af søen for at sikre dens tilstand i forbindelse med omdannelse af området. Søen kan med fordel integreres i det nye boligområde som et grønt element.

Anbefalinger

GE.2.B.15 – Boligformål

- Det skal sikres, at jordforurenede arealer ikke udgør en miljørisiko for mennesker og miljø, når området omdannes til boligområde og friarealer.
- Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø. Dens

tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede udvikling. Søerne bør bevares i det omdannede boligområde. Alternativt skal der etableres erstatningsbiotoper.

GE.2.B.16 – Boligformål

Området har ud fra en landskabelig betragtning en hensigtsmæssig placering og afgrænsning i forhold til den allerede igangværende byudvikling i denne del af byen samt byens afgrænsning til det omgivende landskab.

Umiddelbart sydvest for byens vestlige del ligger dog en svineproduktion. I forhold til det her udlagte boligområde er afstanden helt ned til ca. 100 meter. Det må derfor forventes, at der kan opstå lugtgener i boligområderne dels betinget af den korte afstand samt at vindretningen i lange perioder af året overvejende er fra vest.

Området rummer en sø beskyttet jf. naturbeskyttelsesloven § 3 samt et lille vandløb, der ikke er beskyttet. Begge naturtyper kan med fordel bevares i det nye boligområde som grønne strukturer. Søens tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte uden dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af søen for at sikre dens tilstand i forbindelse med udbygning af området.

Anbefalinger

GE.2.B.16 – Boligformål

- Den beskyttede sø og det lille vandløb bør integreres og udnyttes som grønne strukturer i det nye boligområde. Der bør sikres opdaterede tilstandsvurderinger af den beskyttede sø. Dens tilstand må ikke ændres direkte eller indirekte af den ønskede udvikling.

GE.2.B.17 – Boligformål

Skovene nord og øst for byen er væsentlige karaktergivende elementer i byens omgivende landskab. Skovbyggelinierne omkring skovene har til formål at sikre den visuelle oplevelse af skovene som landskabselementer samt skovbrynenes biotopsmæssige betydning for dyre- og planteliv.

Da den del af skoven, der ligger direkte op til boligområdet, er lille i forhold til hele skvområdet, vurderes påvirkningen af skoven som landskabselement ikke væsentlig. Det kræver dog dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 17 at udbygge området. Det anbefales, at arealet mellem bebyggelsen og skoven udnyttes som grønt friareal for at bevare oplevelsen af skovbrynet og det beskyttede dige samt styrke de rekreative forbindelser. Det vurderes, at skoven efter udbygning af området fortsat vil kunne opleves fra store dele af Gl. Århusvej og de øvrige omgivelser som et markant element i landskabet. Desuden vil hovedparten af skoven fortsat være omgivet af landbrugslandskab, og den biologi-

ske betydning i forhold til skovbrynet er derfor overvejende uændret.

For at bevare udsigten til Store Hovedgård fra Gl. Århusvej bør områdets nordøstligste hjørne sikres en anvendelse uden bebyggelse og høj beplantning.

Anbefalinger

GE.2.B.17 – Boligformål

- Den nordøstligste del af området bør sikres en anvendelse uden bebyggelse eller høj beplantning. Derved kan den visuelle sammenhæng fra Gl. Århusvej til landskabet omkring Store Hovedgård bevares. Tilsvarende vil oplevelsen af skoven i nogen grad bevares fra vest.
- Arealet mellem bebyggelsen og skoven bør udnyttes som et grønt friareal for at bevare oplevelsen af skovbrynet og det beskyttede dige samt styrke de rekreative forbindelser.

Søvindfingeren

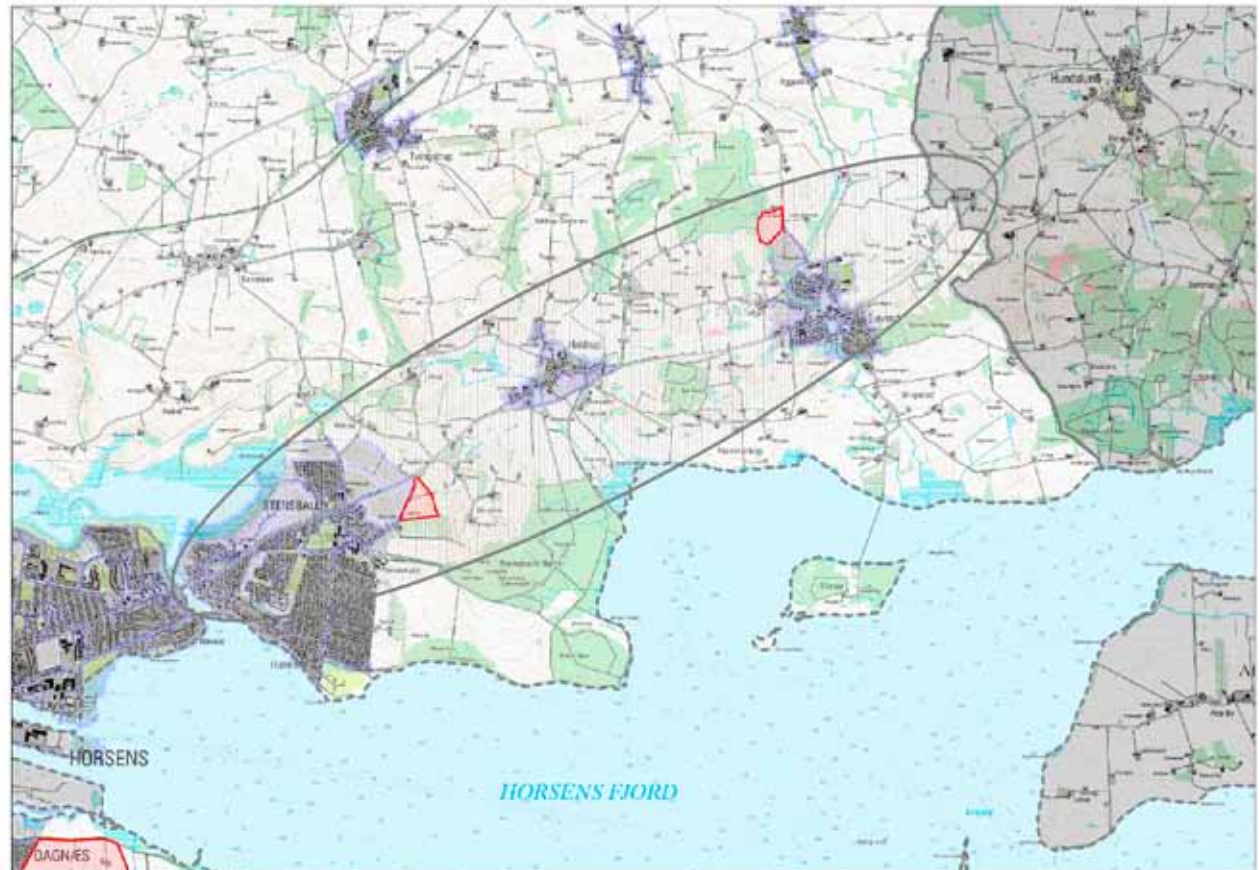
Ændringerne i Søvindfingeren omfatter to nye boligområde, der er placeret ved Stensballe Søvind. I udviklingsstrukturen er begge byer mellembyer i den udviklingsfinger, der er orienteret mod Odder. Området ved Stensballe udgør et areal på ca. 11,3 ha (HR.05.B.28) og området ved Søvind udgør et areal på ca. 7 ha (GE.2.B.12).

I dette delområde er miljøvurderingen afgrænset til at behandle følgende miljøparametre:

- Landskab/kystnærhedszone
- Natur

11.1 Miljøstatus

Den bymæssige udviklingsfinger strækker sig mod øst i det kystnære morænelandskab nord for Horsens Fjord. Terrænet er flere steder præget af de markante randmoræner, der rejser sig i landskabet, samt det let skrånende terræn mod kysten.

Figur 17: De foreslåede udviklingsområder i Søvindfingeren ligger i Stensballe og Søvind.

11.1.1 Stensballe

Landskab

Landskabet omkring Stensballe er især præget af kystnærheden, de markante randmoræner øst for byen samt tunneldalen nord for byen. Det skaber tilsammen et markant og varieret landskab, hvor udsigt til vand og markante bakkeformationer er væsentlig for landskabsoplevelsen. Horsens Fjord samt det kystnære landskab er i Regionplan 2005 er udpeget som særligt værdifuldt landskab.

Det foreslåede boligområde (HR.5.B.28) ligger nordvest for byen i kystnærhedszonen samt inden for udpegningen af det særligt værdifulde landskab.

11.1.2 Søvind

Landskab

Landskabet omkring Søvind er stærkt præget af de markante randmorænepartier, der i denne del af kommunen findes parallelt med Horsens Fjord. Byen ligger delvist på randmorænen og delvist i det mere jævne terræn omkring Søvind Bæk. De ældste dele af byen ligger mod sydøst på sydsiden af randmorænen. Siden er byen udviklet i vestlig og især nordlig retning.

Hele byen og det foreslåede boligområde (GE.2.B.12) ligger inden for kystnærhedszonen

Figur 18: Hele landskabet omkring Stensballe er udpeget som særligt værdifuldt landskab. Desuden ligger byen inden for kystnærhedszonen.

Natur

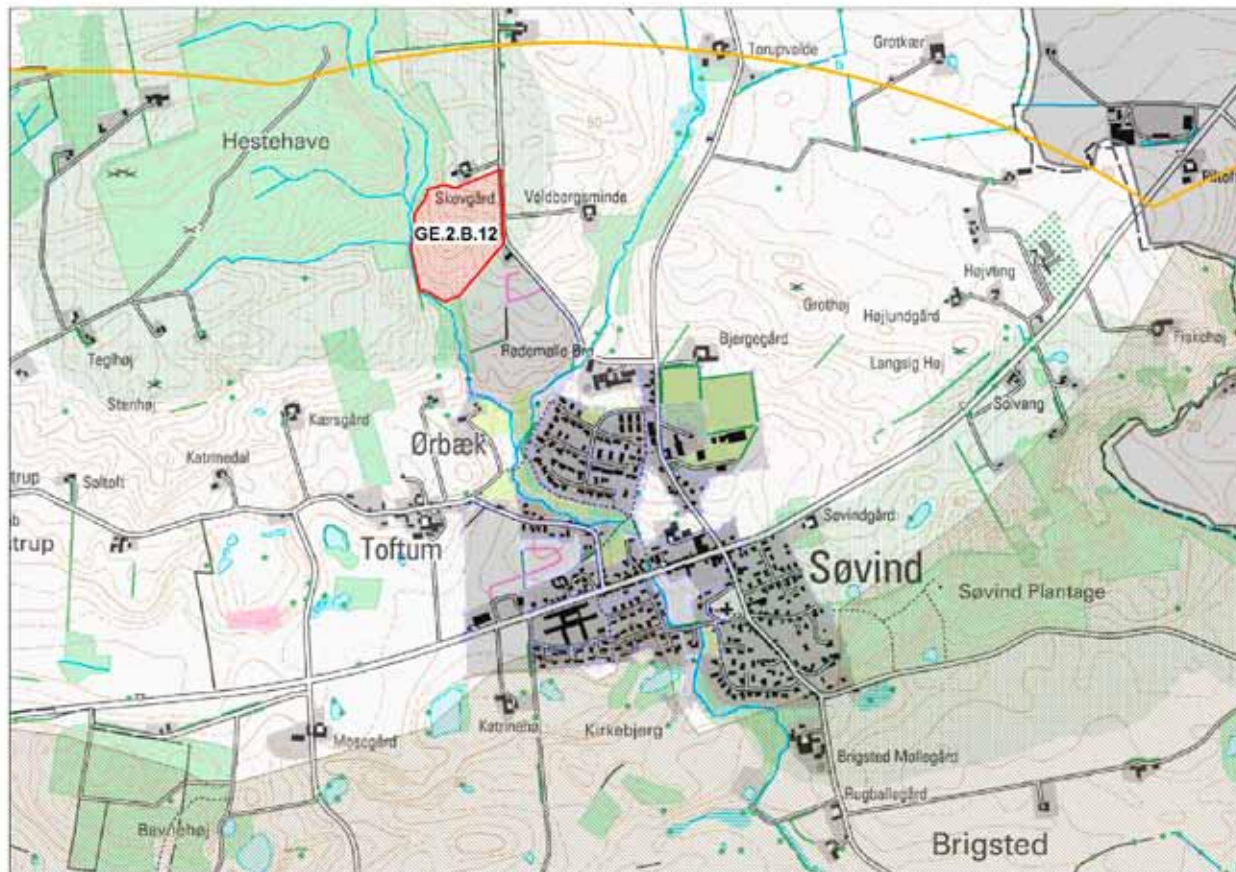
Naturværdierne omkring Søvind knytter sig især til områdets vandløb samt skoven Hestehave. Det foreslåede boligområde (GE.2.B.12) ligger umiddelbart op ad Hestehave, der er omfattet af en skovbyggelinie. Hele området ligger inden for denne linie.

11.2 0-alternativ

Såfremt der ikke foretages ændringer i forhold til den tidligere planlægning, vil retningslinierne i Regionplan 2005 for Vejle Amt samt planrammerne jf. Kommuneplan 2003-2015 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Gedved Kommune og Kommuneplan 2006-2009 med tilhørende kommuneplantillæg for den tidligere Horsens Kommune være gældende.

11.2.1 Stensballe

I Kommuneplan 2006-2009 for den tidligere Horsens Kommune beskrives rammerne for Stensballe under delområde 5. Det foreslåede boligområde (HR.5.B.28) ligger i forlængelse af eksisterende boligområder, der i dag er delvist udbygget. Betinget af befolkningsprognosen og nærheden til Horsens er der vurderet et behov for nye boliger i dette område, hvor beliggenheden er attraktiv. Såfremt der ikke udlægges boliger i dette område, må der forventes et behov for at udlægge nye boligområder andre steder i nærheden af Horsens.

Figur 19: Søvind ligger i kystnærhedszonen. Landskabet syd for byen er udpeget som særligt værdifuldt. Der foreslåede udviklingsområde ligger ved Hestehave, der er omfattet af en skovbyggelinie.

11.2.2 Søvind

I Kommuneplan 2003-2015 for den tidligere Gedved Kommune beskrives rammerne for Søvind i afsnit 2.17. De udlagte boligområder er i dag delvist udbygget, og der er betinget af

befolkningsprognosen samt byens beliggenhed vurderet behov for et nyt boligområde. Det foreslåede boligområde (GE.2.B.12) vil fortsætte byens udvikling mod nord. Såfremt der ikke udlægges nyt boligområde i Søvind må der forventes behov for nye boliger andre steder i kommunen.

11.3 Miljøvurdering og anbefalinger

11.3.1 Stensballe

HR.5.B.28 – Boligformål

Det værdifulde landskab, som det foreslåede boligområde ligger i, er især betinget af Horsens Fjord, kystnærheden, de markante randmoræner langs fjorden samt markante tunneldale, der skærere sig gennem morænen. Det foreslåede område er afgrænset neden for en markant randmoræne, der rejser sig i landskabet. Da området ikke strækker sig op ad bakken, vurderes boligområdet ikke i væsentlig grad at påvirke oplevelsen af randmorænen som et markant landskabselement. Der bør dog i forbindelse med den videre planlægning af området tages landskabelige hensyn der sikrer, at randmorænen fortsat opleves fra byen og det omgivende landskab samt at byen er velafgrænset. Herunder bør området afgrænses mod det åbne land med en landskabeligt tilpasset beplantning.

Det foreslåede område ligger ca. 1,5 km fra kysten i et skrånende terræn, der overvejende er orienteret mod Horsens Fjord. Området afgrænses imidlertid visuelt fra kysten af en mindre plantage umiddelbart syd fra området samt Elbæk Skov, der ligger langs kysten. Det vurderes derfor ikke at have betydning for oplevelsen af kystlandskabet, at området udbygges med boliger.

Anbefalinger

HR.5.B.28 – Boligformål

- Ved disponering og udbygning af området bør der tages væsentlige landskabelige hensyn der sikrer, at randmorænen fortsat opleves fra byen og det omgivende land-skab som et markant landskabselement samt at byen er velafgrænset.
- Området bør afgrænses mod det åbne land med en landskabeligt tilpasset beplantning.

11.3.2 Søvind

GE.2.B.12 – Boligformål

Ud fra en landskabelig betragtning bør byudvikling ske på en måde der sikrer, at byen fremstår som en samlet enhed, der er velafgrænsede i forhold til det omgivende landskab. I det omfang det er muligt, bør udviklingen understøtte byens oprindelige struktur. Da Søvind ligger inden for kystnærhedszonen er det vigtigt, at boligområdet sikres en udformning, der ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet.

Anbefalinger

GE.2.B.12 – Boligformål

- Ved disponering af området bør kriterierne være, at byen fremstår som en samlet enhed og ikke forringer det åbne lands beskyttelsesinteresser, herunder landskabets karakter, oplevelsen af kystlandskabet, natur, kulturhistorie mv.

Forslag til overvågning

De miljøparametre, der kan blive væsentligt påvirket af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i kommuneplanen, skal efterfølgende overvåges. Miljøvurderingen viser, at der er behov for at overvåge den ønskede byudviklings påvirkning af:

- Landskabets karakter – især påvirkning af markante geologiske interesser og lokaliteter, landskabsmønstre, og landskaber med visuel oplevelsesværdi.
- Udpegede kulturmiljøer – især visuel påvirkning og områdets udtryk og fortælle-værdi.
- Kirker og kirkeomgivelser – især visuel påvirkning af oplevelsen af kirken.
- Naturtyper beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3 (herunder søer, vandløb, moser, enge, overdrev mm.) – især direkte eller indirekte påvirkning af tilstand.
- NATURA 2000-områder og arter listet på habitatdirektivets bilag IV – især påvirkning af naturtypers og arter naturlige udbredelse og opholdssteder.

Der vurderes ikke at være behov for et særskilt overvågningsprogram, da disse forhold indgår som vurderingsparametre ved rammeområder-

nes videre planlægning, udbygning og sagsbehandling. Dog skal der være opmærksomhed på disse forhold, som det også fremgår af miljøvurderingens anbefalinger.

Konklusion

Miljøvurderingen af Horsens Kommuneplan har behandlet foreslåede nye og ændrede områder til byudvikling inden for seks planområder, ”fingre”, der fremgår af Horsens Kommunes Udviklingsstruktur. For hvert område er der som resultat af vurderingen listet en række anbefalinger til brug for selve kommuneplanrevisionen men også i forbindelse med den videre planlægning og udbygning af de enkelte områder.

13.1 Overordnet landskabskarakter og byudvikling

En væsentlig del af at miljøvurdere på kommuneplanniveau er, at vurdere de langsigtede konsekvenser af den foreslåede udviklingsstruktur. Her er de landskabelige konsekvenser en væsentlig vurderingsparameter. Med udviklingsstrukturen har kommunen lavet en prioritering, der skal give plads til en sammenhængende byudvikling i strukturens byfingre og natur/landskab mellem fingrene. Det er dog vigtigt, at fingrene ikke bliver lukkede ”bykorridorer” omkring vejene, men at byerne i fingrene fortsat er selvstændige enheder, der kan erkendes og opleves, når man færdes i landskabet. Desuden er

det vigtigt at bevare muligheden for at opleve kommunens ofte markante landskab fra vejene.

13.2 Generelle betragtninger

For alle de foreslåede områder gælder, at en række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på de foreslåede arealer. Hvis det er tilfældet, kan de foreslåede ændringer i arealanvendelsen kun gennemføres i det omfang, det ved en konkret vurdering sandsynliggøres, at ændringen ikke vil have en negativ indvirkning på leve og ynglesteder for disse arter eller andre sjældne eller fredede arter.

I det omfang de foreslåede områder rummer eller grænser op til naturtyper, der er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3 bør disse i videst muligt omfang bevares og integreres i de nye bolig- og erhvervsområder. Alternativt skal der etableres erstatningsbiotoper, hvis naturtypernes tilstand vil blive påvirket direkte eller indirekte af den ønskede udvikling.

Alle de foreslåede områder vil efter udbygning afgrænse byen mod det åbne land. Det er derfor

vigtigt at områderne afgrænses med hensyn til karakteren af det omgivende landskab, så oplevelsen heraf ikke påvirkes negativt.

Etablering af nye bolig- og erhvervsområder påvirker klimaet både i anlægsfasen og efterfølgende. Der kan lægges vægt på at reducere klimapåvirkningerne mest muligt. Desuden ventes klimaforandringer at medføre øgede nedbørsmængder, der bør tages højde for i forbindelse med alt nybyggeri, både i forhold til områdedisponering og bygningernes udformning.

13.3 Byudviklingsområder

Miljøvurderingen af de foreslåede områder til bolig- og erhvervsudvikling viser overvejende, at planlagte ændringer er uproblematisk i forhold til de vurderede parametre. Denne vurdering er dog betinget af, at der tages de nødvendige hensyn ved områdernes disponering og udbygning. Disse hensyn knytter sig især til landskabelige, naturmæssige og kulturhistorie interesser.

13.4 Overvågning

De miljøparametre, der kan blive væsentligt påvirket af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i kommuneplanen, skal efterfølgende overvåges. Det gælder

- Landskabets karakter
- Udpegede kulturmiljøer
- Kirker og kirkeomgivelser
- Naturtyper beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3
- NATURA 2000-områder og arter listet på habitatdirektivets bilag IV

Der vurderes ikke at være behov for et særskilt overvågningsprogram, da disse forhold indgår som vurderingsparametre ved rammeområdenes videre planlægning, udbygning og sagsbehandling. Dog skal der være opmærksomhed på disse forhold, som det også fremgår af miljøvurderingens anbefalinger.

Referencer

Miljøministeriet, 2006: *Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009*, ISBN: 87-91826-00-4

Miljøministeriet, 2007: *Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen*, ISBN: 978-87-7279-765-6

Miljøvurderingsloven, LBK nr. 1398 af 22/10/2007: *Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer.*

Planloven, LBK nr. 1027 af 20/10/2000: *Bekendtgørelse af lov om planlægning.*

Naturbeskyttelsesloven, LBK nr. 1042 af 20/10/2008: *Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse.*

Museumsloven, LBK nr. 1505 af 14/12/2006: *Bekendtgørelse af museumsloven.*

Habitatbekendtgørelsen, BEK nr. 408 af 01/05/2007: *Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.*

Fuglebeskyttelsesdirektivet, Rådets direktiv 79/409/EØF af 1979

Habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EØF af 1992

Horsens Kommune
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29
Telefax: 76 29 29 29

www.horsenskommune.dk

HØRSENS KOMMUNE
